

Nellinoora Paju

TANSSIN ETÄOPETUS

Haasteet ja mahdollisuudet

TANSSIN ETÄOPETUS

Haasteet ja mahdollisuudet

Nellinoora Paju
Opinnäytetyö
Kevät 2021
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Tanssinopettajan tutkinto-ohjelma

Tekijä: Nellinoora Paju

Opinnäytetyön nimi: Tanssin etäopetus – Haasteet ja mahdollisuudet

Työn ohjaajat: Niina Susan Sassali, Petri Hoppu

Työn valmistumislukukausi ja -vuosi: kevät 2021

Sivumäärä: 46

Opinnäytetyössäni tutkin tanssin etäopetusta. Lähdin toteuttamaan tutkimusta sillä koin tärkeäksi saada lisää tietoa etäopetuksesta. Suurimpana tarkoituksena oli saada enemmän konkreettista tietoa ja koota jo olemassa olevaa materiaalia tanssin etäopetuksen tueksi. Koska tarve suomalaisessa yhteiskunnassa tanssin etäopetukselle oli äkillinen, tiedot sekä taidot aiheesta olivat vasta alkutekijöissään. Tiedon puute turhautti monia ja tämän vuoksi halusin tarjota tietopakettin tanssin alalle etäopetuksen historiasta ja mahdollisesta tulevaisuudesta.

Tutkimusmenetelmänä käytin kyselytutkimusta ja niitä toteutettiin yhteensä kaksi kappaletta. Ensimmäinen oli suunnattu tanssia harrastaville henkilöille eli oppilaille ja toinen taas tanssinopettajille. Kyselyiden lisäksi haastattelin tutkimustani varten kahta tanssikouluyritystä. Täydentääkseni haastatteluista saamaani paikallista tietoa luin jo olemassa olleita tutkimuksia, artikkeleita ja kirjoja Suomesta sekä maailmalta. Lähteinäni käytin sekä tanssin etäopetusta käsittelevää materiaalia että muiden alojen etäopetukseen perustuvaa tietoa. Tanssin etäopetukseen keskittyvä lähdeaineisto ja muu oheismateriaali on tällä hetkellä lähes kokonaan olemassa vain englanninkielisinä.

Tutkimuksen perusteella pystyn toteamaan, että tanssin etäopetus on vasta lähtökuopissa. Tutkimuksia ja kehittämistyötä tarvitaan tanssin etäopetuksen tason nostamiseksi vielä paljon. Erityisesti tutkimuksista nousi esille teknologia, sen tuomat haasteet sekä sen laajemman hyödyntämisen mahdollisuudet etäopetuksessa. Teknologian ymmärtäminen vaatii lisää aiheeseen paneutumista alan ammattilaisten johdolla. Etätanssituntien sisällön kehittyminen vaatii myös lisää aikaa sekä tiivistä yhteistyötä tanssinopettajien kesken. Jotta saisimme luotua etätanssitunneille paremmin soveltuvaa materiaalia, tarvitsemme kokeiluita ja lisää tutkimustyötä. Suurimmaksi tekijäksi etätanssituntien materiaaleista puhuttaessa nousi käytössä oleva tila ja nimenomaan sen puute. Toinen suuri ero etä- ja kontaktitanssitunnin välillä oli yhteisöllisyyden sekä sosiaalisen kontaktin puuttuminen. Tämän asian kehittäminen voisi herättää etätanssitunnille osallistuvissa oppilaissa samanlaisen yhdessä tekemisen tunteen, kuin kontaktitunneilla. Lisäksi yhteisöllisyyteen panostamisen avulla oppilaat osallistuisivat aktiivisemmin etäopetukseen. Tanssinopettajien vastausprosentti jäi vähäisemmäksi, enkä tämän vuoksi voi tehdä vastausten perusteella yleistyksiä. Oppilaiden kyselyyn vastauksia kertyi huomattavasti enemmän. Vastausmäärän ollessa näin suuri voidaan jo puhua jollain tasolla yleistettävästä tiedosta.

Tanssin etäopetuksen kehittämiseksi alan toimijat tarvitsevat jatkossa lisää olemassa olevan tiedon soveltamista. Tulevaisuuden jatkotutkimuskohteina voitaisiin luoda etätanssitunneille paremmin soveltuvaa materiaalia. On syytä pohtia, miten voisimme lisätä yhteisöllisyyden tunnetta etätanssitunneille. Tärkeää olisi myös kehittää teknologian ja etätanssitunnin laajempaa yhteensovittamista.

Asiasanat: Tanssi, etäopetus, tanssinopetus, viestintäteknologia

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme of Dance Teacher

Author: Nellinoora Paju

Title of thesis: Distance Education in the Field of Dance – Challenges and Opportunities

Supervisors: Niina Susan Sassali, Petri Hoppu

Term and year when the thesis was submitted: spring 2021

Number of pages: 46

In my thesis, I study distance learning in the field of dance. I set out to do research because I felt it was important to get more information about distance learning. The main purpose was to get more concrete information and to gather pre-existing material to support distance learning of dance. Due to the sudden need for distance learning of dance in Finnish society, knowledge and skills on the subject were still in their earliest state. The lack of knowledge caused frustration in many and that is why I wanted to offer an information package to the dance industry about distance learning in dance.

As a research method I used a survey and in total two were carried out. The first survey was aimed at dance students, and the second at dance teachers. In addition to the surveys, I interviewed two dance school entrepreneurs for my research. I also read existing studies, articles, and books of Finnish and international origin. As my sources, I used both material on distance learning in dance specifically, as well as information based on distance learning in other fields.

Based on the research, I can state that distance learning of dance is in its infancy. In particular, the research highlighted technology and the challenges it poses, as well as the possibilities of its more widespread use in distance education. Understanding the technology requires further focus on the subject. The development of the content of distance dance lessons also requires more time than usual in addition to close cooperation between dance teachers. The biggest factor when talking about the materials of the distance dance lessons was the space in use and to be more specific lack thereof. Another major difference between distance and contact dance lessons was the lack of camaraderie and social contact. The response rate of the dance teachers' survey was lower, and therefore the answers cannot be generalized. There were significantly more responses to the students' survey. With so many responses, one can already speak of information that can be generalized at some level.

The study concludes that to develop distance learning in dance, actors in the field will need to apply more of the existing knowledge in the future. Future research topics could be drawn up to better understand the material that is best suited for distance dance lessons. In addition, we should consider different ways to add a sense of community to distance dance lessons. It would also be important to develop a broader coordination of technology and distance learning in dance.

Keywords: Dance, distance education, dance teaching, communication technology

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MENETELMÄT JA KÄSITTEET	7
2.1	Kontaktiopetus	7
2.2	Etäopetus	7
2.3	Tutkimusmenetelmät	9
3	ETÄOPETUS MUUSSA OPETUKSESSA JA TANSSIN OPETUKSESSA	11
3.1	Etäopetus muualla	11
3.2	Etäopetus tanssissa	13
3.3	Tanssin alan asiantuntijoiden näkemykset	15
4	TUTKIMUSTULOKSET: TANSSIOPPILAIDEN KYSELYTUTKIMUS	20
4.1	Taustakysymykset	20
4.2	Etätanssitunnin ympäristö ja lajitausta	22
4.3	Tanssitaidon kehittäminen	24
4.4	Onnistumiset ja parannusehdotukset	26
5	TUTKIMUSTULOKSET: TANSSINOPETTAJIEN KYSELYTUTKIMUS	29
5.1	Taustakysymykset	29
5.2	Etätanssitunnin puitteet	30
5.3	Oppilaiden osallistuminen etätanssitunneille	32
5.4	Haasteita, hyötyjä ja kokemuksia	34
6	POHDINTA	38
6.1	Päätelmät	38
6.2	Tutkimusprosessin vaiheet	41
6.3	Tanssin etäopetuksen tulevaisuus	42
	LÄHTEET	44

1 JOHDANTO

Tässä tutkielmassa tarkastelen tanssin etäopetuksen nykyhetkeä ja mahdollista kehitystä niin asi-
antuntijoiden, tanssinopettajien sekä oppilaiden näkökulmasta. Kysymyksiini haen vastauksia
haastatteleamalla kahta alan ammattilaista, teettämällä kyselytutkimuksia ja etsimällä lähteitä eri
näkökulmista. Tuloksia saadaan yhdistämällä haastattelujen, tutkimusten ja lähteiden avulla saatua
tietoa keskenään.

Vuoden 2020 alussa koko maailman haltuun ottaneen Covid-19-pandemian myötä jouduimme
kaikki sopeutumaan uusiin normeihin. Viruksen laajemman leviämisen ehkäisemiseksi Suomessa
vietettiin aikaa eristyksissä. Ryhmäharrastuksissa otettiin käyttöön etäohjaus. Vain muutaman päi-
vän aikana tanssikoulut ympäri maan joutuivat sulkemaan ovensa ja alkoi pohdiskelu, miten tanssi-
situnteja nyt järjestetään.

Opinnäytetyössäni pureudun tarkemmin tanssin etäopetukseen, joka on nostanut päätään todella
vahvasti viime vuoden aikana. Covid-19-pandemian aiheuttamien muutosten vuoksi etäopetusta
on jouduttu kehittämään eteenpäin nopealla aikataululla. Koska aihe on todella ajankohtainen, on
siitä tehty viime aikoina paljon tutkimuksia ja kirjoitettu runsaasti artikkeleita.

Jotta tanssin etäopetus voisi jatkaa jo kovassa vauhdissa olevaa kehitystään, tarvitsemme lisää
työkaluja toiminnan parantamiseen. Usein paras tieto löytyy palvelun käyttäjiltä, ja siksi tutkimus-
menetelmänä opinnäytetyössäni on kyselytutkimus. Sekä tanssinopettajat että oppilaat vastasivat
heille räätälöityihin kyselyihin, joiden tavoitteena on kerätä mahdollisimman laajasti tietoa tanssin
etäopetusta tarjoaville tahoille. Työn päämääränä on tarjota heille ratkaisuja uudenlaisen tanssimi-
sen tueksi. Olemme kaikki tässä uudessa ajassa yhdessä. Tanssin ei tarvitse eikä pidä loppua,
vaikka emme pääsekään konkreettisesti tanssisaliin. Tanssi kulkee aina kehoissamme mukana,
olemme sitten missä tahansa.

Tutkimuskysymykseni ovat: Mitä tanssin etäopetus on tällä hetkellä? Miten voisimme kehittää sitä?
Tutkielmani tarkoituksena on tarjota myös kokemuksia siitä, millä tavalla etäopetus eroaa tanssi-
salissa tapahtuvasta kontaktiopetuksesta ja kuinka se koetaan.

2 MENETELMÄT JA KÄSITTEET

Tässä luvussa esitellään opinnäytetyössäni käytetyt tutkimusmenetelmät. Tutkimusta varten teetin kaksi kyselytutkimusta ja kaksi teemahaastattelua. Kyselytutkimus 1 osoitettiin tanssinharrastajille eli oppilaille. Kyselytutkimuksen 2 taas osoitin tanssinopettajille. Haastatteluissa oli kyse asiantuntijahaastatteluista, joiden vastauksia käytetään myös tutkimuksen tietoperustana. Lisäksi avaan tässä luvussa opinnäytetyöni kannalta keskeisiä käsitteitä.

2.1 Kontaktiopetus

Kontaktiopetuksella tai lähiopetuksella tarkoitetaan tilannetta, jossa opettaja ja oppilaat ovat samassa tilassa (Kalliala 2002, 147). Kontaktiopetus tapahtuu usein sovitussa paikassa ja sovittuun aikaan. Opintopolku.fi määrittelee lähiopetuksen soveltuvan sellaiselle henkilölle, joka pystyy osallistumaan opetukseen säännöllisesti. (Opintopolku.fi 2021.) Eija Kalliala (2002) kertoo kirjassaan ”Verkko-opetuksen käsikirja” Internetin eli World Wide Webin tulleen yleiseen käyttöön 1990-luvun alussa ja opiskelun internetissä alkaneen 1990-luvun loppupuolella (Kalliala 2002, 18). Ennen tätä etäopetus on tapahtunut kirjekurssien muodossa. Lähiopiskelun lisäksi tapahtui toki itseopiskelua.

Opinnäytetyössäni ja siihen liittyvissä tutkimuksissa puhun kontaktiopetuksesta. Kontaktiopetuksella tarkoitan juuri tätä Kallialan kuvaamaa, samassa tilassa tapahtuvaa opetusta. Tanssitunnin konseptissa opetus tapahtuu usein tanssisalissa. Teettämissäni kyselytutkimuksissa määrittelin sanan kontaktiopetus vastaajille seuraavasti:

Kontaktitunti = Tanssitunti, jossa opettaja ja oppilaat ovat samassa tilassa. Tanssinopettaminen ja oppiminen tapahtuu sovitussa yhteisessä paikassa.

2.2 Etäopetus

Etäopetus (distance education) on tilanne, jossa opettaja ja oppilaat ovat eri paikoissa. Jotta opettaja ja oppilaat pystyvät kommunikoimaan, tulee opetuksen tapahtua teknologian välityksellä. Opettajan tulee olla tietoinen erilaisista tavoista kommunikoida ja viestiä teknologian avulla sekä kyetä hyödyntämään teknologiaa opetuksessaan. Jotta opettajille on mahdollista järjestää opetusta

etänä, on opetuslaitosten ja niiden hallinnon tehtävä organisoida resurssit etäopetukselle sopiviksi. Myös oppilaiden on opittava sopeutumaan etäopetusympäristöön. Esimerkiksi kommunikointi on hyvin erilaista kuin luokkahuoneessa tapahtuvassa sosiaalisessa tilanteessa. (Moore & Kearsley 2012, 1.)

Teknologian nopean kehityksen myötä meille on muodostunut mahdollisuus siirtää opettaminen ja oppiminen etäympäristöön. Tulee aina muistaa, että etäopetuksenkin tarkoituksena on saada aikaan opettamista ja oppimista. Koska opetettavia aiheita, opettajia ja oppijoita on monenlaisia, on hyvä etsiä oikea tapa toteuttaa etäopetusta. Etäopetusta järjestäessä on hyvä muistaa, että tilanne on erilainen verrattuna perinteisempään, yhteisessä tilassa tapahtuvaan opetukseen. Vanhat opettamisen ja oppimisen tavat joutuvat muovautumaan tilanteen muuttumisen myötä. (Moore & Kearsley 2012, 1.)

Suomessa etäopetusta on opetushallituksen (2020a) mukaan toteutettu 1920-luvulta asti. Kirjassa Distance Education – A system view of online learning Moore ja Kearsley (2012) kirjoittavat, että Suomessa tapahtui etäopetusta jo vuonna 1908. Kyseessä oli kirjekurssilla toteutettua opetusta, joka suunnattiin ala- ja yläastelaisille sekä vapaaehtoisille aikuiskoulutetuille. (Moore & Kearsley 2012, 252.) Tätä väitettä tulee kuitenkin tarkastella kriittisesti, sillä kirjekurssin lisäksi tekstissä puhutaan radion ja television välityksillä lähetetyistä ohjelmista. Aalto-Yliopiston sähköinsinöörit ry:n (2020) sivuston mukaan ensimmäinen antennien välityksellä esitetty lähetys Suomessa nähtiin vasta vuonna 1955. Suomalaista etäopetuksen kehitystä on kiihdyttänyt kotimaisen teknologian menestyminen. Lisäksi Suomen liittyttyä Euroopan Unioniin 1995 olemme saaneet rahoitusta erilaisiin etäopetusohjelmiin. (Moore & Kearsley 2012, 252.)

Tässä opinnäytetyössä sovellan etäopetuksen käsitettä tanssin kentälle. Tanssin etäopetuksella tarkoitan tilannetta, jossa sekä opettaja että oppilaat ovat yhteydessä toisiinsa internetin välityksellä. Kyselytutkimuksissani määrittelin käsitteen etätanssinopetus vastaajilleni näin:

Etätanssitunti = Tanssitunti, jossa opettaja ja oppilaat ovat omien älylaitteidensa päässä ja näin toteuttavat tanssinopettamista ja oppimista. Etätanssitunti voi tapahtua livenä tai valmiiksi nauhoitettujen opetusvideoiden kautta.

2.3 Tutkimusmenetelmät

Tutkimustani varten haastattelin kahta alan asiantuntijaa, Liisa Kontturi-Paasikkoa ja Merja Satu-lehtoa. Molemmilla haastateltavillani on kokemusta etäopetuksen toteuttamisesta. Haastattelut räätälöitiin kumpaakin haastateltavaa varten ja haastattelutyypinä toimii teemahaastattelu. Molemmat haastattelut toteutettiin etänä. Opinnäytetyön tutkimusosuutena käytin kyselytutkimusta. Teetin kaksi erilaista kyselytutkimusta. Toinen oli räätälöity tanssin etäopetusta tuottaneille opettajille ja toinen etätanssitunneille osallistuneille oppilaille.

Teemahaastattelut

Haastattelujen muodoksi valikoitui teemahaastattelu, joka on puolistrukturoitu haastattelumenetelmä. Tämän menetelmän hyviä ominaisuuksia on se, ettei kysymysten tarvitse olla täysin samoja eri haastateltaville eikä heidän kokemustensa aiheesta tarvitse olla täysin identtiset. Teemahaastattelussa tukeudutaan yhteen yhteiseen tekijään eli teemaan. (Hirsjärvi & Hurme 2015, 47.) Tekemieni haastatteluiden teemana käytin tanssin etäopetusta.

Puolistrukturoitu haastattelumuoto antaa haastattelijalle tilaa kysyä kysymykset itse ja tarvittaessa vaihtaa kysymysten paikkaa haastattelun aikana. Haastattelu kulkee usein keskustellen ja tarvittaessa haastateltavalle voidaan esittää täydentäviä lisäkysymyksiä, jos vastaus sen vaatii tai se on oleellista tutkimuksen kannalta. (Hirsjärvi & Hurme 2015, 47.) Teemahaastattelu antaa myös vastaajalle huomattavasti enemmän tilaa kuin esimerkiksi kyselylomake (Hirsjärvi & Hurme 2015, 36). Tekemieni asiantuntijahaastattelujen tarkoituksena oli kerätä hyvin ajankohtaista sekä paikallista tietoa tanssin etäopetuksesta ja sen nykytilanteesta. Asiantuntijat olivat molemmat hyvin aiheeseen perehtyneitä.

Kyselytutkimukset

Kyselytutkimuksessa käytetään aina kyselylomaketta, jonka tutkija on luonut. Lomakkeen avulla tutkija esittää kysymyksiä vastaajille. Kyselyä luodessa tulee aina muistaa, että kysymysten pitää toimia itsenäisinä ja olla ymmärrettävissä ilman tutkijan tai haastattelijan fyysistä ääntä. (Vehkalahti 2014, 11.)

Molemmissa kyselyissäni vastataan kysymyksiin sekä lineaarisilla asteikoilla, valintaruudukoilla että avoimesti kirjoittamalla. Loin kyselyt käyttämällä Google Forms -lomaketta. Lomake on va-

paasti käytettävissä kaikille. Valitsin Google Formsin sen helppokäyttöisyyden vuoksi. Lisäksi ohjelma oli minulle entuudestaan tuttu. Forms antaa vastaukset todella selkeästi ja luo automaattisesti vastauksista graafeja. Tämä nopeuttaa ja helpottaa työskentelyäni tutkimusten purkuvaiheessa.

Tutkimustulosten vastaukset annetaan usein numeerisesti. Vaikka kyselyssä olisi annettu pidempiä avoimia vastauksia, ne muunnetaan tutkimuksen purkuvaiheessa numeroiksi. Kirjallisilla vastauksilla täydennetään tietoa sekä vastataan kysymyksiin, joihin numeroilla vastaaminen olisi epäkäytännöllistä. (Vehkalahti 2014, 13.)

Tanssioppilaille lähetetyssä lomakkeessa esitettiin yhteensä 14 kysymystä, jotka kaikki käsittelivät tanssin etäopetusta. Vastamiseen kului aikaa arviolta 5 minuuttia. Avoimet kysymykset olivat pääosin selkeästi rajattuja ja usein edellistä kysymystä tarkentavia. Esimerkkinä: ”Jos mielestäsi kehityit jossain osa-alueessa, mikä se oli?” Oppilaiden kysely jaettiin oululaisen Tanssikeskus Citydancen oppilaille suljetun Facebook-ryhmän kautta. Tanssikeskus Citydancen ylläpitämä salattu Facebook-ryhmä ”Citydance Wall” on tarkoitettu kaikille tanssikeskuksen henkilökunnalle, oppilaille ja oppilaiden huoltajille. Jaoin kyselyni lyhyen alustustekstin kanssa ryhmässä 14. joulukuuta 2020.

Tanssinopettajille tarkoitettussa kyselyssä esitettiin yhteensä 19 kysymystä, jotka oli jaettu neljään osioon. Arvioitu vastausaika tässä lomakkeessa oli 10 minuuttia. Avoimet kysymykset opettajille olivat hieman laajempia. Opettajien kyselyn jaoin Tanssikeskus Citydancen opettajien salaisessa Facebook-ryhmässä myös 14. joulukuuta 2020. Lisäksi mainostin tätä kyselyä omassa Instagramissani yhden kerran.

Molempien kyselyiden alussa oli lyhyt esittelyteksti, joka kertoo kyselyn tarkoituksen. Vastaajalle kerrottiin, kuka vastauksia käyttää ja missä niitä käytetään. Lisäksi alustuksessa avattiin termit ”etätanssitunti” ja ”kontaktitunti”. Näin varmistin, että vastaajan ajatus kyseisistä käsitteistä on sama kuin minulla. Hyvän tutkimustuloksen saamiseksi kyselylomake tulee suunnitella huolella ja testauttaa, sillä nämä toimenpiteet vaikuttavat ratkaisevasti tutkimustulokseen (KvantiMOTV 2010). Oppilaiden lomakkeesta tein aluksi testiversion, jota näytin muutamalle tanssinopettajaopiskelijalle sekä opinnäytetyöohjaajalleni. Testilomakkeeseen vastasi yhteensä kolme henkilöä testatakseen lomakkeen toimivuutta. Näitä kolmea testivastausta ei käytetty lopullisessa tutkimuksessa.

3 ETÄOPETUS MUUSSA OPETUKSESSA JA TANSSIN OPETUKSESSA

Tässä luvussa kartoitan tanssin etäopetuksen pohjaa käyttämieni lähteiden ja tekemieni asiantuntijahaastattelujen avulla. Lähdin etsimään tietoa spesifisti tanssin etäopetuksesta ja löysin hajanaista informaatiota Taiteen perusopetusliiton (TPO-liitto) verkkosivuilta. Sivulle on kirjattu lyhyesti ohjeita kaikille taiteen perusopetuksen aloille sekä yleiset Suomen opetushallituksen aiempaan tutkimusmateriaaliin perustuvat kaikkia taiteenlajeja koskevat ohjeet. TPO-liiton sivuston (2019) ohjeet ovat hyvin suppeat, mutta ohjeistavat, mistä tietoa voisi saada enemmän. TPO-liiton (2019) sivuilla annetaan myös yleisiä ohjeita, joilla TPO-koulutusta antava oppilaitos pääsee alkuun. Ohjeissa esimerkiksi kehoitetaan tiedottamaan sekä oppilaita että huoltajia mahdollisimman tarkasti. Niissä suositellaan myös luomaan oppilaitokselle yhteinen linja, jota kaikkien (taiteen)alojen opettajien on helppo seurata. (Taiteen perusopetuksen liitto 2019.)

3.1 Etäopetus muualla

Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin ohjaava opettaja Johanna Sergejeff on kirjoittanut vuoden 2020 alussa e-artikkelin otsikolla ”Kun oppilaista tuli yhdessä yössä kouluakäymättömiä – etäopetusta erityistilanteessa”. Artikkelissa Sergejeff kuvailee lyhyesti ja ytimekkäästi yläkoulun oppilaille suunnattuja Tuuve ja Monni Online -hankkeita, joita kehitettiin vuosina 2016–2019. Oppimisympäristöt on suunnattu yläkoulussa opiskeleville, erityisen tuen tarpeessa oleville oppilaille. Artikkelissa kerrotaan hankkeen käytännön toimista ja siitä, miten oppilaiden opiskelua tuettiin ja valvottiin etäopetuksessa. Tekstissä mainitaan selkeästi kaikkien etäopetuksessa käytettyjen alustojen nimet. Sergejeff (2020) kertoo esimerkiksi heidän käyttäneen oppilaiden henkilökohtaisten suunnitelmien laatimisessa Google Docs -tiedostoa, jotta kaikki oppilaan opiskeluun osallisena olevat henkilöt (oppilas, opettaja, huoltajat) pystyivät tarkastelemaan ohjeita ja etenemistä yhtäaikaaisesti. Lisäksi tekstissä mainitaan viestipalvelu WhatsApp, jota työryhmä käytti nopeaan viestimiseen. Opettajat käyttivät sitä esimerkiksi muistuttaakseen oppilaita tulevista tapaamisista. (Sergejeff 2020.)

Michael G. Mooren ja Greg Kearsleyn kirjoittama teos ”Distance Education – A Systems View of Online Learning” käsittelee kattavasti etäopetusta. Kirjan alussa käydään läpi kaikkeen etäopetukseen soveltuvia tapoja ja käsitteitä. Teos on hyvin laaja ja kohdistaa tietoaan monelle eri osa-alueelle. Lähteenä käyttämäni kirja on teoksen kolmas painos. Moore ja Kearsley kuvaavat esimerkiksi

etäopetusta yhdysvaltalaisissa yliopistoissa sekä Yhdysvaltojen erilaisissa sotilaskoulutuksissa. Aiheiden tarkastelussa on käytetty empiiristä tutkimusta. Kirjan pääpaino on siinä, miten opetuksen ja oppimisen hallintaa voidaan helpottaa teknologian avulla. Teos on laaja katsaus etäopetuspedagogiikkaa tukeviin teorioihin. Sitä suositellaankin erityisesti korkeakoulutasolla etäopetusta toteuttaville opettajille.

Michael G. Moore (Ph.D.) on julkaissut ensimmäisen teoriansa etäopetuksesta vuonna 1972. Vuonna 1986 Moore siirtyi opettamaan Penn Staten yliopistoon ja perusti sinne American Center of Distance Educationin. Viime vuosina Moore on suunnitellut ja toteuttanut opetusta Penn State's World Campuksella. Alkupäriseltä koulutukseltaan hän on ekonomisti. Lisäksi hän on opettanut seitsemän vuoden ajan aikuiskoulutettavia Itä-Afrikassa. Tämä lisäsi erityisesti Mooren kiinnostusta taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen tutkimiseen. Hän onkin toteuttanut lukuisia tutkimuksia World Bankille, IMF:lle ja UNESCOlle sekä usean maan hallitukselle. Vuonna 2002 Moore pääsi osaksi United States Distance Learning Associationin Hall of Famea. (Moore & Kearsley 2012, sivu xx.)

Greg Kearsley (Ph.D.) on University of New Englannin online-jatko-opintojen johtaja. Kearsley on toiminut opettajana useassa yliopistossa. Lisäksi hän on kehittänyt monelle eri organisaatiolle online-kursseja. Kearsley on kirjoittanut yli 20 kirjaa teknologiaan liittyen. (Moore & Kearsley 2012, sivu xx.)

Matti Riecki on tutkinut etäopetusta musiikin opettamisen näkökulmasta vuonna 2017. Riecki opiskeli Oulun yliopiston kasvatustieteellisessä tiedekunnassa musiikkikasvatusta ja kyseessä on hänen pro gradu -tutkielmansa. Tutkimuksessaan hän käytti fenomenografiaa. Riecki haastatteli yhteensä viittä musiikinopettajaa, jotka edustivat pop- ja jazzmusiikkityyliä. Haastateltavilla oli erilaisia taustoja, mutta kaikki olivat kuitenkin toteuttaneet soitonopetusta etänä. (Riecki 2017, 3.) Vaikka tutkielmassa ei olekaan kyse tanssinopetuksesta, tutkimuksen lähtökohta on hyvin samanlainen. Esimerkiksi tiivistelmässä Riecki kirjoittaa:

”Opettajan ja oppilaan välisessä vuorovaikutuksessa koettiin olevan myös puutteita. Etäopetuksessa tunnetilat eivät välittyneet haastateltujen mielestä yhtä vahvana kuin lähiopetuksessa ja etäopetuksen sosiaalinen kanssakäymisessä ei tyydyttänyt täysin opettajien käsitteitä hyvästä sosiaalisesta kanssakäymisestä.” (Riecki 2017, 3.)

3.2 Etäopetus tanssissa

Suomen tanssioppilaitosten liiton eli STOPP ry:n nettisivujen ja Facebook-sivujen kautta löysin väljää tietoa. Viimeisin tanssin etäopetusta koskeva kirjoitus STOPP ry:n verkkosivuilla liittyi ”Tanssiva Toukokuu” -tapahtumaan. Kyseessä on tapahtuma, joka esittelee tanssin perusopetusta ympäri Suomen, mutta tänä vuonna tapahtuma järjestettiin etänä. Tämän tapahtuman Facebook-sivuilla viimeisin julkaisu oli kesäkuulta 2020.

Suomen opetushallituksen internetsivuilla on paljon tietoa yleisesti etäopetuksesta, joka on kokonaisuudessaan sovellettavissa eri oppiaineisiin. Myös taiteen perusopetuksen toteutukselle on kirjoitettu erikseen lyhyt ohjeistus. Ohjeissa kerrottiin, mikä on vallitseva tilanne, ja taiteen perusopetusta tarjoaville tahoille annettiin myös vaihtoehto olla järjestämättä opetusta ollenkaan etänä. (Opetushallitus 2020c.) Verkkosivu oli kuitenkin päivitetty 17.4.2020, joten tämä on minusta jo tässä kohtaa vanhentunut ohjeistus. Opetushallitus oli 21.12.2020 päivittänyt sivuillensa tarkemmat ohjeistukset taiteen perusopetuksen toteuttamisesta 1.1.2021 alkaen (Opetushallitus 2020b). Ohjeistus kuitenkin koskee lähinnä oikeanlaisia toimintatapoja esimerkiksi tilanteeseen, jossa oppilaitoksessa todettaisiin Covid-19-tartuntatapaus. Opetushallituksen sivut eivät siis anna minkäänlaista ohjeistusta tai esimerkkiä, miten ei-lähiopetuksessa tapahtuva opetus voitaisiin toteuttaa. Tällä kertaa ohjeet ovat kuitenkin kattavammat ja luovat varmasti yhteistä linjaa kaikille taiteen perusopetusta tuottaville tahoille.

Lisäksi Suomen opetushallituksen verkkosivuilla on julkaistu 20.10.2020 artikkeli otsikolla ”Suomen etäopetus täyttää 100 vuotta – osallistu juhlawebinaariin”. Tekstissä kerrotaan 6.11.2020 järjestetystä juhlawebinaarista, jonka opetushallitus järjesti yhdessä Kansanvalistusseura sr:n kanssa. Etänä järjestetyssä tapahtumassa keskusteltiin Suomen opetuksen nykytilanteesta ja sen historiasta. Tapahtumassa nähtiin myös nimekkäitä puhujia, kuten esimerkiksi Unescon elinikäisen oppimisen johtaja David Atchoarena. (Opetushallitus 2020a.) Artikkelin on lyhyt, mutta siinä mainitaan muutama mielenkiintoinen fakta Suomessa tapahtuneesta etäopetuksesta. Kansanvalistusseura perusti saamallaan rahoituksella 1920-luvulla kirjeopiston, josta määritellään alkaneeksi suomalaisen etäopetus. Kirjeopistossa opiskeli parhaimmillaan 40 000 oppilasta. Kirjeopiston pohjalta on kehittynyt nykyaikainen versio, etäkoulu Kulkuri, sekä suomenruotsalaisille lapsille ja nuorille suunnattu Nomadskolan. Etäkoulu Kulkuri täytti tänä vuonna 45 vuotta ja siellä opiskelee vuosittain yli 400 perusopetusikäistä, joista osa jopa päättötodistukseen asti. (Opetushallitus 2020a.)

Susan Gingrasson (Executive Director of Language Dance Center, USA) kirjoittamassa artikkelissa "Practical Resources for Dance Educators! Choreographing Our Way Through COVID-19" käsittelee, miten eri taustaiset tanssinopettajat toteuttivat opetustaan Yhdysvalloissa Covid-19-pandemian aiheuttaneen sulkutilan aikana. Artikkelia varten Gingrasso oli haastatellut 11 tanssinopettajaa. Tärkeimmäksi kysymykseksi artikkelista nousee, millä tavoilla opettajat olivat toteuttaneet tanssitunteja etänä. Jokaisen opettajan vastaukset pohjautuivat hyvin paljon heidän omaan taustaansa ja siihen, miten he itse oppivat asioita. Yksi opettaja mainitsi jättäneensä kokonaan tekniikan opettamisen pois etätunneiltaan. Sen sijaan hän keskittyi tanssihistorian opettamiseen ja kertoi pitäneensä kerran viikossa tanssikirjakerhoa, jossa käsiteltiin tanssiaiheisia tekstejä oppilaiden kanssa. (Gingrasso 2020, 29.)

Yuhui You toimii opettajana College of music normaaliyliopistossa Zhejiangissa, Kiinan Jinhuaassa. You on tehnyt vuonna 2020 tutkimuksen, jossa hän käsittelee tanssin ja koreografian opettamista sekä opettelua internetin välityksellä. Tutkimus osoittaa, että online-opetus on menossa lupaavaan suuntaan, mutta laadunvalvontajärjestelmä vaatii vielä paljon kehitystä. Tutkimuksessa kehitetty järjestelmä perustuu oppimisohjaukseen lähestymistapaan. Järjestelmä muodostaa tanssinopettajille profiilin, jossa se määrittelee ammatilliset taidot, ominaisuudet sekä tiedot. (Yuhui 2020, 2.)

Unkarin Tanssiakatemia kaksitoista opettajaa Adrienn Papp-Danka (Ph.D.) ja Anita Lanszki (Ph.D.) tutkivat tanssin etäopetusta koulussaan Covid-19-pandemian aikana. Tutkijat kertovat saaneensa idean tutkimukseen, kun Unkarin Tanssiakatemia suljettiin lähes kolmeksi ja puoleksi kuukaudeksi viruksen leviämisen ehkäisemiseksi. Heistä tuntui oudolta kuvitella, miten liikkumista voitaisiin kehittää ilman yliopiston tarjoamia, tanssille suunniteltuja tiloja. Myös etäoppiminen oli täysin uusi käsite Unkarin Tanssiakatemiassa. Papp-Danka ja Lanszki (2020) tutkivat sekä tanssin opettamista että oppimista ja pohtien molempia teoreettisen opetuksen näkökulmasta, mutta myös käytännönläheisen tanssin opetuksen kannalta. Tutkimuksessa käytettiin kyselytutkimusta, joka toteutettiin 65 opettajalla ja 240 oppilaalla. Lisäksi 13 opettajaa kertoi kokemuksiaan etäopettamisesta strukturoidussa haastattelussa. Moni opettajista oli avoin kaikelle avulle, mutta toiset kuitenkin totesivat tanssin etäopettamisen mahdottomaksi. Jotkut oppilaat pitivät etäopetusmuodosta, sillä se tarjosi vapaamman aikataulun, mutta moni oli myös kriittinen sen suhteen. (Papp-Danka & Lanszki 2020, 1.)

3.3 Tanssin alan asiantuntijoiden näkemykset

Saadakseni tutkimustani varten ajankohtaista ja paikallista tietoa tanssin etäopetuksesta haastattelin kahta tanssialan yrittäjää. Käytän haastattelujen kautta saamaani informaatiota opinnäytetyöni lähdeaineistona. Haastattelujen teemat ja taustakysymykset olivat molemmille haastateltaville samat, mutta esitin molemmille lisäksi henkilökohtaisesti räätälöityjä lisäkysymyksiä.

Ensimmäisenä haastattelin Tanssikoulu TanssinTahdin toista omistajaa Liisa Kontturi-Paasikkoa. Niin kuin monet muutkin tanssikoulut, myös TanssinTahti joutui pariinkin otteeseen siirtymään etäopetukseen vallitsevan maailmantilanteen vuoksi. Ensimmäisellä etäopetusjaksolla tanssikoulussa työskennelleet opettajat kuvasivat oppilaille lähetettäviä opetusvideoita. Videot kuvattiin opettajien omilla laitteilla, heidän kodeissaan. Tanssikoululla olemassa ollut alusta tarjosikin heille ihanteellisen mahdollisuuden laadukkaiden opetusvideoiden jakamiseen ensimmäisellä etäopetusjaksolla. Toisella etäopetusjaksolla opetus toteutettiin Zoom-videokommunikaatiopalvelun välityksellä.

Tammikuusta 2019 lähtien tanssikoulu TanssinTahti on tarjonnut tanssin opetusta myös internetissä nimellä TanssinTahti Online. Nimi vaihtui vuonna 2021 TanssiOnlineksi, kun video-opetus-alusta päivitettiin Business Finlandilta saadulla tuella. TanssiOnline tarjoaa valmiita opetuspaketteja. Kokonaisuus sisältää valmiiksi kuvattuja videoita, jossa nähdään aina malliesimerkki tanssista sekä Liisa Kontturi-Paasikon ohjeistuksia ja korjauksia tanssijalle tai tanssiparille. Näin saadaan aikaiseksi mahdollisimman aidon tuntuinen tanssituntitilanne. Online-alustaa päivitetään ja kehitetään jatkuvasti asiakkailta saatujen palautteiden avulla. Kontturi-Paasikko kertoi ajatuksen online-opetuslun tulleen, kun hän itse opiskeli YAMK-tutkintoa. TanssinTahti Online oli hänen yrittäjäkoulutuksensa projektityö. TanssiOnlinen kuvaaminen ja editointi toteutetaan tanssikoulu TanssinTahdin omalla henkilökunnalla. TanssiOnlinen kysyntä ja asiakasmäärä kasvavat Kontturi-Paasikon mukaan koko ajan tasaisesti. Kontturi-Paasikko mainitsee tärkeiksi puitteiksi etäopetusta valmisteltaessa kaluston, jolla kuvaaminen tapahtuu, selkeän tilan sekä henkilökunnan, joka lähtee etäopetuksen toteuttamiseen rohkeasti mukaan. Tanssikoulu TanssinTahdilla ei ole omia pysyviä tiloja. Molemmat etäopetusjaksot on siis toteutettu opettajien omista tiloista. TanssiOnline videoita kuvatessa Kontturi-Paasikko mainitsee yhtenäisen taustakehikon, jonka voi aina pystyttää tilaan kuin tilaan. Tällöin videoista saadaan yhtenäisiä ja selkeämpiä.

Toisena haastateltavanani oli Tanssikeskus Citydancen toimitusjohtaja Merja Satulehto. Tanssikeskus Citydance on tarjonnut tanssin etäopetusta keväästä 2020 alkaen. Heidän etäopetuksensa

sai alkunsa Covid-19-pandemian aiheuttamasta sulkutilasta. Tanssikeskus Citydance ei ole ennen tätä tarjonnut harrastajille tanssin etäopetusta. Aluksi Citydance tarjosi oppilailleen valmiiksi videoituja tanssitunteja. Tarkoituksena oli pitää jonkinlainen kontakti oppilaisiin sekä pitää oppilaiden kehittymistä ja tanssitaitoa yllä. Videoidut tanssitunnit olivat saaneet pääosin positiivisen vastaanoton, mutta ne koettiin kuitenkin hyvin raskaiksi toteuttaa. Etäopetuksen jatkuessa syksyllä 2020 Citydance otti käyttöönsä myös Zoom-videokommunikaatioalustan. Zoom on koettu huomattavasti toimivammaksi etäopetuksen toteutusalueeksi tanssikoulutoiminnalle.

Satulehto kertoi, ettei heidän tanssikoulullaan ollut juuri minkäänlaisia valmiuksia järjestää etäopetusta ennen pandemiaa. Satulehto ja Tanssikeskus Citydance olivat aikaisemmin tehneet yhteistyötä visuaalisen tuotantoyhtiö Lento Filmsin kanssa. Lento Films on esimerkiksi aikaisemmin tallioinut Tanssikeskus Citydancen järjestämiä kilpailuita sekä tanssikeskuksen muita pienempiä tapahtumia. Tuotantoyhtiö vastasi keväällä 2020 tehtyjen opetusvideoiden tallioinnista, äänentoistosta, paikalle tarvittavasta kalustosta sekä editoinnista. Lento Filmsin työntekijät auttoivat opettajia kuvaustilanteissa ja olivat paikalla aina kun nauhoitusta tapahtui. He esimerkiksi katsoivat valmiiksi, mistä kuvakulmista olisi hyvä kuvata. Satulehto on erittäin tyytyväinen videoiden laatuun ja toteaa, että videot ovat edelleen käyttökelpoisia ja toimivat hyvin esimerkiksi oheisharjoittelumateriaalina. Hän kuitenkin kokee, etteivät pelkät videot riitä viikoittaiseen harjoitteluun vuorovaikutuksen puutteen vuoksi. Tanssikeskus Citydance tarjoaa edelleen internetsivuillaan maksullisia CitydanceOnline-tanssitunteja.

Kysyin haastateltavilta, millaista tukea heidän mielestään työnantajan tulisi tarjota tanssinopettajille, jotka toteuttavat tanssin etäopetusta. Liisa Kontturi-Paasikon mielestä työnantajan olisi hyvä tarjota apua tuntien suunnitteluun, jos opettajat sitä kaipaavat. Olisi myös ihanteellista, jos työnantaja voisi tarjota ammattimaista apua kuvaamiseen. Lisäksi kiinteät tilat varmasti helpottaisivat opettajien toimintaa. Kontturi-Paasikon mielestä on hyvä olla jonkinlainen valmius siirtyä etäopetukseen, jos tilanne sen vaatii. Koska tilanne on kuitenkin hyvin epävakaa, ei hän koe tarpeelliseksi alkaa esimerkiksi kokoamaan etäopetusta varten erillistä ”manuaalia”.

Merja Satulehdon mielestä työnantajan tulee olla aktiivinen tekijä tanssin etäopetusta järjestettäessä. Tanssikeskus Citydance on huolehtinut opettajille kaikki oheisvälineet, kuten esimerkiksi piuhat ja tarvittaessa mikrofoni. Satulehto kävi yhdessä muutaman ydinopettajan ja toimiston henkilökunnan kanssa läpi jokaisen tanssisalin, ja he pohtivat, mihin kohtaan opettajan kamera olisi hyvä sijoittaa. He huolehtivat valmiiksi kaikki tekniikkaan liittyvät asiat opettajille. Lisäksi opettajat saivat

hyvin yksityiskohtaisen ohjeistuksen siitä, miten laitteet ja järjestelmät toimivat, miten mikäkin laite kannattaa tanssisalissa sijoittaa ja miten äänentoisto toimii parhaiten kaikille. Tästä Satulehto haluaakin erityisesti kiittää Tanssikeskus Citydancen toimistohenkilökuntaa. Lisäksi Satulehto mainitsee hyvin tärkeänä asiana tiiviin kommunikoinnin opettajien kanssa. Opettajat ovat olleet myös suurella roolilla viemässä tanssikeskuksen etäopetuksen laatua eteenpäin. Satulehto kannustaa opettajia keskinäiseen kommunikaatioon. Tuntemusten ja kokemusten jakaminen varmasti helpottaa jokaisen työskentelyä ja madaltaa kynnyksiä lähteä pitämään etätanssituntia.

Satulehto korostaa, ettei opettajaa saa jättää uuteen tilanteeseen yksin. Työnantajan tehtävänä on mahdollistaa työn tekeminen työntekijälle. Tanssikeskus Citydancen opettajista lähes kaikki ovat halunneet käyttää omia laitteitaan opetuksessa. Satulehto kuitenkin kertoo, että tarvittaessa tanssikeskus on pystynyt tarjoamaan opettajalle laitetta, jos esimerkiksi oman laitteen kanssa on ollut ongelmia. Tanssikeskus ei kuitenkaan ole tarjonnut kaikille työntekijöilleen omia laitteita, koska tätä ei ole koettu tarpeelliseksi. Satulehto kokee jo valmiina olevan etäopetuksen ”manuaalin” Citydancen vahvuudeksi tulevaisuutta ajatellen. Toimiston henkilökunta on tehnyt sekä opettajille että oppilaille selkeät kirjalliset ohjeet ja videot, joissa kerrotaan, miten etäopetus toimii. Ohjeistus on olemassa esimerkiksi siitä, miten Zoom-videokommunikaatioalusta toimii ja miten se ladataan omalle tietokoneelle. Lisäksi opettajat saivat hyvin tarkat ohjeet, miten tanssitunti Zoomissa aloitetaan, miten oppilaat pääsevät tunnille ja miten musiikki kuuluu oppilaille parhaiten. Toimiston henkilökunta tekee myös jatkuvasti töitä mahdollisten vikojen ja epäselvyyksien selvittämiseksi. Ohjeet eivät toistaiseksi ole missään selkeissä kirjoissa ja kansissa, mutta niiden olemassaolo helpottaa jo paljon. Satulehdon mielestä myös etätanssituntien sisältöä voitaisiin tuottaa ja pohtia yhdessä. Tämä toiminta kuitenkin vaatisi enemmän töitä niin opettajilta kuin työnantajaltakin. Satulehto haluaa korostaa, että puhuu tässä vain oman yrityksensä puolesta.

Liisa Kontturi-Paasikko uskoo, että etäopetuksen kysyntä tulee nousemaan jatkossa, mutta ei kuitenkaan missään nimessä koe sen syrjäyttävän kontaktiopetusta. Hän uskoo etäopetuksen toimivuuden olevan joiltain osin hyvin tanssilajikohtaista. Kontturi-Paasikko kokee, että erityisesti tanssiteknisten taitojen kehittyminen vaatii kontaktiopetusta. Etäopetuksessa opettaja ei pääse korjaamaan oppilasta, vaan se jää oppilaan itsensä vastuulle. Hänen mielestään myös etäopetuksen tulee olla johdonmukaista ja sen tulisi tarjota oppilaalle laajasta muutakin kuin vain pintaraapaisu. TanssiOnline tarjoaakin tästä syystä opetusvideoiden lisäksi tanssitetoutta. Siihen lukeutuu laajinomainen tanssimusiikki ja tanssitermistö.

Tulevaisuudessa Merja Satulehto näkee etäopetuksen jonkinlaisena osana tanssinharrastamista. Erityisesti etämateriaalin käytön hän kokee hyödyttävän pitkään tanssineiden oppilaiden itsenäistymistä ja ymmärrystä oman harjoittelun tärkeydestä. Esimerkkinä Satulehto käyttää kilparyhmiä. Hänen mielestään tällaisten ryhmien kanssa etämateriaalilla olisi helppo toteuttaa oheisharjoittelua, kuten peruskunnan kehittämistä sekä myös selkeästi valmiin tanssipätkän harjoittelua. Tällöin näihin osa-alueisiin ei tarvitsisi käyttää aikaa tanssitunnista. Satulehto kuitenkin toteaa, että etäopettelu on haastavaa oppilaalle.

Kontturi-Paasikko lähtisi kehittämään tanssin etäopetuksessa ensin teknologista puolta. Hänestä olisi hyvä, jos kontaktitunteja voisi kuvata jatkokäyttöä varten tai salista voisi lähettää tanssitunnin aikana lähetystä, jos joku haluaa osallistua tunnille jostain muualta. Tähän vaadittaisiin laitteistoa, joka mahdollistaisi tällaisen opetustavan. Etätunnilla olisi hyvä olla iso näyttö, jonka avulla opettajat voisivat nähdä itsensä helpommin sekä seurata tarkemmin etänä tanssivia oppilaitaan. Opettajan käytössä tulisi olla hyvät kamerat ja oppilailla hyvät laitteet opetuksen seuraamiseen.

Satulehto taas kokee opettajien kanssa käytyjen keskustelujen perusteella, että yksi isoimmista etätanssituntien haasteista on saada oppilaat pitämään kameransa auki. Kontaktin saaminen koko ryhmään jää hieman vajaaksi, kun kaikki eivät ole opettajalle ja toisilleen nähtävissä. Opettajan on hankala seurata koko ryhmää ja viedä jokaisen kehitystä eteenpäin, jos hän ei näe kaikkia. Se, että kaikki haluaisivat ja uskaltaisivat pitää kameransa auki, ajaisi Satulehdon mielestä koko ryhmän sekä oppilaan omaa etua. Lisäksi Satulehto kokee, että itse teknologian kehittyminen eteenpäin edistää tanssin etäopetuksen laatua. Satulehdon mielestä olisi myös hyödyllistä järjestää tanssinopettajille koulutuksia videokommunikaatioalustojen käytöstä. Tanssikeskus Citydancen käytössä oleva Zoom sisältää monenlaisia lisäominaisuuksia, joita voisi hyödyntää tanssitunneilla. Esimerkkinä Satulehto mainitsee rooms-ominaisuuden, jossa oppilaat voidaan jakaa erilaisiin huoneisiin yhden tanssitunnin sisällä.

Etäopetuksen yhdeksi haittapuoleksi Satulehto mainitsee tilan puutteen. Vaikka opettajat pyrkivät huomioimaan tuntia suunnitellessaan tilan vähäisyyden, ei kaikilla kuitenkaan ole mahdollisuutta järjestää riittävästi tilaa kotiin harjoituksia varten. Satulehto kokee, että oppilaiden on myös helpompaa jättäytyä pois etätunnilta kuin vakituiselta kontaktiviikkotunnilta. Poissaoloa ei välttämättä rekisteröidä niin hyvin kuin kontaktitunnilta. Satulehdon mielestä olisikin tärkeää pohtia, miten al-

keistunneilla intensiteetti saadaan pidettyä yllä. Edistyneemmät oppilaat jaksavat ehkä hieman paremmin kuunnella pidempiä puhejaksoja. He jaksavat myös keskittyä teknisten yksityiskohtien hioamiseen pidempään.

Myös Kontturi-Paasikko kokee tanssin etäopetuksen haittapuoleksi sen, että se usein pudottaa jonkin verran oppilaita pois tunneilta. Etätunneille osallistuminen vaatii myös oppilailta tietoteknistä osaamista. Usein ulkopuolelle jäävät iäkkäämmät oppilaat sekä ne, jotka eivät ole kiinnostuneita etäopetuksesta.

Kontturi-Paasikon mukaan etäopetuksen hyötynä on se, että tanssia voidaan jatkaa, vaikka osallistujat eivät saakaan olla yhteisessä tilassa. Oppilaat, jotka haluavat jatkaa tanssimista, saavat siihen mahdollisuuden. Etäopetuksen kautta on saatu aikaan monia kivoja kokemuksia. Erityisen tärkeäksi etäopetuksen Kontturi-Paasikko kokee lapsille, sillä he eivät osaa samalla tavalla kaivata kontaktiopetusta. Etätanssitunnin onnistuminen vaatii hänen mielestään opettajalta erilaista suunnittelua ja ohjeistamista, jotta asiat välittyvät selkeästi ruudun toiselle puolelle.

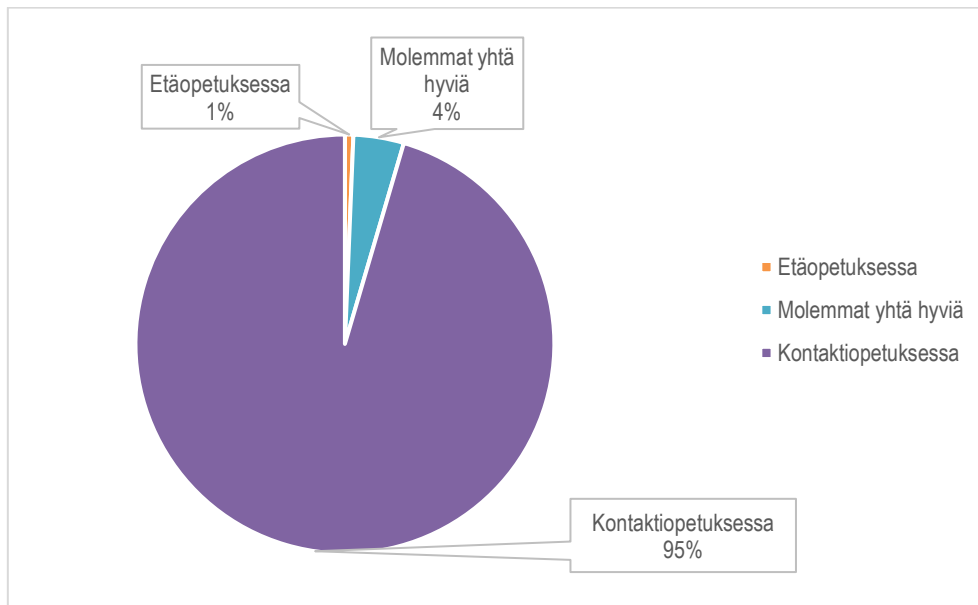
Satulehto taas näkee etäopetuksen hyvinä puolina itsenäisen työskentelyn ja sen, että oppilas joutuu analysoimaan itse omaa tekemistään. Etäopetus tarjoaa paljon mahdollisuuksia, ja niitä tulisi etsiä ja hyödyntää enemmän. Kaikista tärkeimpänä puolena etäopetuksessa Satulehto näkee sen, että etäopetuksen avulla tanssikoulujen toiminta saa jatkoa näinä haastavimpina aikoina. Hänestä on tärkeää, että oppilaat saivat jatkaa harrastustaan ja jo saavutettu kehitys ei pääse katoamaan. Opettajien työ pystyttiin turvaamaan. Satulehto kertoo, miten tärkeää sosiaalisten kontaktien säilyminen tällaisena aikana on. Hänenkin mielestään erityisesti lasten kanssa on tärkeää säilyttää edes jonkinlainen kontakti omaan opettajaan.

4 TUTKIMUSTULOKSET: TANSSIOPPILAIEN KYSELYTUTKIMUS

Tanssia harrastaville henkilöille luotuun kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 164 henkilöä. Tutkimus toteutettiin anonyyminä. Jaoin lomakkeen suljetussa, tanssikeskus Citydancen henkilökunnalle, oppilaille ja heidän huoltajilleen tarkoitetussa Facebook-ryhmässä, jossa jäseniä on yhteensä 904. Tutkimus sisälsi yhteensä 14 kysymystä. Tätä kyselyä ei jaettu vastaajille selkeisiin osiin.

4.1 Taustakysymykset

Ensimmäisenä vastaajille esitettiin kysymys, ovatko he osallistuneet etätanssitunneille. 96 % (157 henkilöä) oli osallistunut etätanssitunnille. Ensimmäiseen kohtaan kieltävästi vastanneet saivat halutessaan siirtyä lähettämään lomakkeen välittömästi. Kuviossa 1 nähdään, miten oppilaat mieluiten osallistuisivat tanssitunnille, jos he saisivat itse päättää. 95 % vastanneista tanssisi mieluiten kontaktiopetuksessa ja vain 1 % valitsisi etäopetuksen. Lopun 4 % mielestä molemmat vaihtoehdot ovat yhtä hyviä.

KUVIO 1. Mieluisin tanssin opetuksen muoto

91 % vastanneista oli sitä mieltä, että etätanssitunnit eroavat jollain tavalla kontaktitunnista. 9 % taas koki tuntien olevan samanlaisia. Seuraavassa kohdassa vastaajat saivat halutessaan kertoa avoimesti, millä tavalla etätanssitunti heidän mielestään eroaa kontaktitanssitunnista. Vastauksia

tähän kohtaan oli tullut 131 kappaletta. Vastauksista nousi esiin muutama isompi, yhteinen teema. Suurimmiksi eroiksi koettiin: opettaja tai opettajan ohjeistaminen, tila ja puitteet, sosiaalisen kontaktin puuttuminen, teknologian tuomat haasteet, valmiiksi nauhoitetut tanssitunnit, jonkin tanssitunnin osa-alueen puuttuminen ja tunnelma tai tunteet.

Moni vastaaja ei mielestään ole saanut opettajaltaan lainkaan palautetta etätunneilla tai toivoisi saavansa palautetta yhtä paljon kuin kontaktitunneilla. Vaikeaksi koettiin myös opettajan seuraaminen ruudun välityksellä, sillä suunnat ovat jääneet hieman epäselviksi. Muutamassa vastauksessa kerrottiin, että opettaja ei ollut ottanut huomioon kuvakulmia, joista hän liikkeitä näytti, ja tämä taas vaikeuttaa oppimista. Moni kaipasi vahvempaa kontaktia opettajansa kanssa. Myös kommunikointi, esimerkiksi tarkentavien kysymysten esittäminen, koettiin hankalaksi.

Suurimmaksi teemaksi vastauksien joukosta nousi tanssitila. Monet kokivat tanssimisen hankalaksi omassa olohuoneessa tai pienessä yksiössä. Tila rajoittaa liikkumista, ja tämä vaikuttaa paljon oppimiseen ja mahdollisuuteen tehdä useita toistoja peräkkäin. Jotkut vastaajista totesivat, että tilan puutteen vuoksi tanssisarjat ovat helpottuneet tasollisesti todella paljon. Pieni tila rajoittaa tanssisarjaan valittavissa olevia liikkeitä. Tilan puutteeseen oli myös liitetty joidenkin osa-alueiden puuttuminen tanssitunnilta. Moni oli jäänyt kaipaamaan salin poikki tehtäviä tekniikkaharjoituksia. Lattialla tapahtuva liike on jätetty joko tunneilta kokonaan pois tai liikkeet ovat todella rajoittuneita ja taitotasollisesti helppoja.

Toinen iso teema vastauksissa oli sosiaalinen kontakti tai yhteisöllisyys ja niiden puuttuminen. Monet kokivat lannistavaksi tekijäksi sen, ettei ympärillä ollutkaan tuttua porukkaa ja kannustavaa opettajaa. Tanssiminen yksin koettiin useassa vastauksessa vaikeammaksi ja motivaation koettiin lopahtavan nopeammin. Oppilaiden keskinäisen vuorovaikutuksen huomattiin jäävän hyvin vähäiseksi tai sitä ei ollut tunneilla ollenkaan. Vuorovaikutuksen syntymiseen vaikuttivat uskallus avata oma mikrofoni ja alkaa puhumaan sekä erilaiset teknologiset haasteet. Moni kaipasi etätunneille samanlaista kannustavaa ilmapiiriä, kuin kontaktitunneilla on koettu olevan.

Etätunneilta puuttuu vuorovaikutteisuus ja yhdessä tanssimisesta saatu energia. Kotona turhautuu helposti, kun tila ei riitä.

Teknologia tuo etäopetukseen aina omat haasteensa. Yhteys pätkee, opettajan ääni ei kuulu tai kuva tulee viiveellä musiikkiin nähden. Monia vastaajia selkeästi turhautti teknologian tuomat lisähaasteet. Useat kokivat erityisesti musiikin kuulumisen ja sen yhdistämisen ruudulta nähtävään liikkeisiin tuovan haasteita oppimiseen. Musiikin äänenlaatu ei ole yhtä korkea kuin tanssisalissa ja äänenvoimakkuus jää usein matalaksi. Lisäksi näytöllä tapahtuvien asioiden näkeminen liikkeessä voi olla hankalaa, vaikka kyseessä olisi suurempikin näyttö. Muutama vastaaja oli kirjoittanut etukäteen nauhoitetuista tanssitunneista. Moni koki niiden olevan mukavia, sillä tunteja pystyi kelaamaan taaksepäin, jos tarvitsi itselleen toistoa. Äänen ja kuvan laatu olivat näissä pääosin laadukkaammat verrattuna livetuntiin. Nauhoitteilta jäi kuitenkin kokonaan puuttumaan vuorovaikutus.

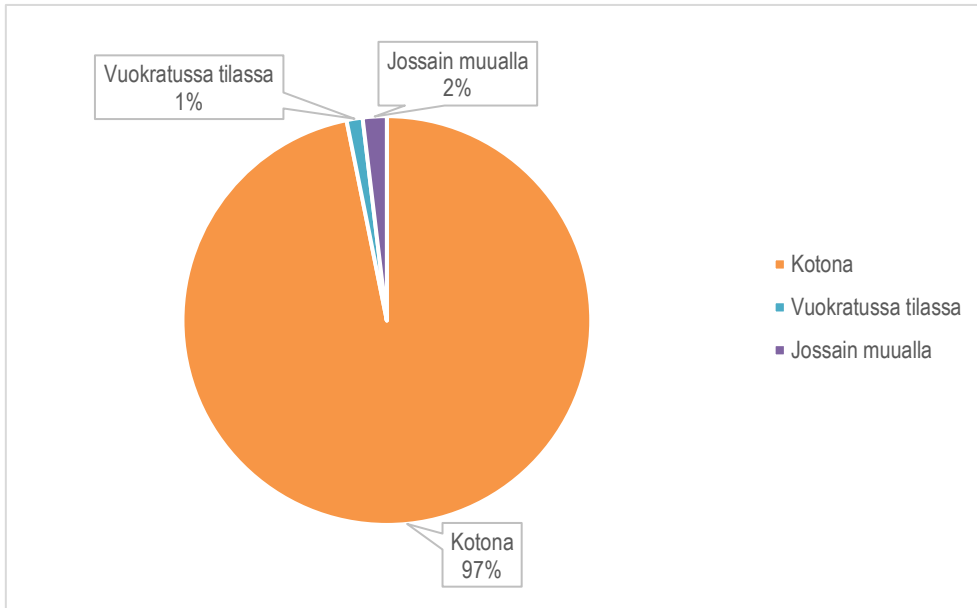
Tunnelma ja omat tunteet nousivat vastauksista esille. Useaan vastaukseen oli kirjoitettu sana ”fiilis” tai ”tunnelma”. Tunnelma etätunnin ja kontaktitunnin välillä on hyvin erilainen. Yksin tanssiessa ei saa aikaan samanlaista fiilistä, mikä tanssitunnilla syntyy.

Kotona ei saa samanlaista motivaatiota, tilaa tai onnistumisia kuin kontaktitunneilla. Myös monet harjoitteet ovat vaikeita tai mahdottomia tehdä etänä sekä kaikki muukin sosiaalinen osuus jää pois. Olen itse kokenut etätunnit hyvin epämiellyttäväiksi, enkä ole saanut niistä tanssin hyvää oloa (vaikkakin ymmärrän toki niiden olevan paras järjestely tässä tilanteessa).

Koen, että etätanssiopetus on hankalampaa. Ei pysty yhtä hyvin opettelemaan koreografiaa ja monella etätanssiopetustunnilla ei tehtykään koreoita. Kotona on myös pienempi tila, kun asun yksiosassa enkä pääse näkemään miten tanssin (ei ole tarpeeksi isoa peiliä). Ehkä tuntuu myös hieman ”yksinäiseltä” tanssia kotona. Ei tule samaa fiilistä.

4.2 Etätanssitunnin ympäristö ja lajitausta

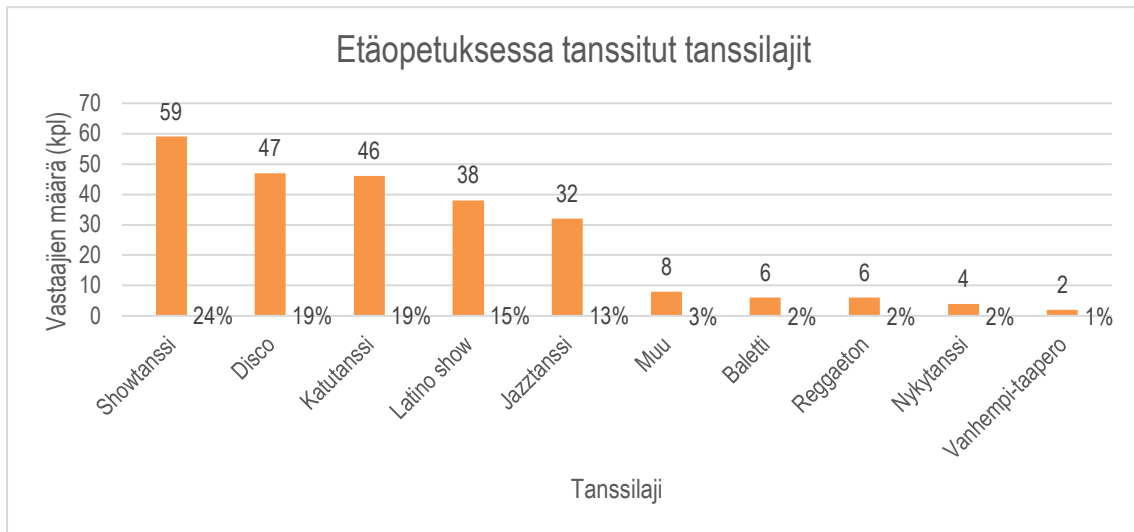
Viidennessä kysymyksessä vastaajilta tiedusteltiin, missä kaikkialla he ovat etätanssitunteja tanssineet. Kuviosta 2 nähdään, että suurin osa vastanneista on tanssinut kotona (97 %). 1 % vastanneista tanssi etätanssitunteja vuokratussa tilassa ja 2 % jossain muualla.

KUVIO 2. Tilat, joissa etätanssitunteja on tanssittu

3 % kysymykseen vastanneista oli kuitenkin tanssinut jossain muualla tai vuokraamassaan tilassa. Kohtaan kuusi vastaajat saivat halutessaan kertoa, missä tilassa he olivat tanssineet, jos eivät kotona. Etätanssitunteja oli tanssittu seuraavissa paikoissa: koulun liikuntasali, työpaikka, tanssikeskus Citydancen tanssisali, hotellihuone ja mökki. 95 % oli tanssinut etätanssitunteja yksin, loput 5 % jonkun toisen kanssa.

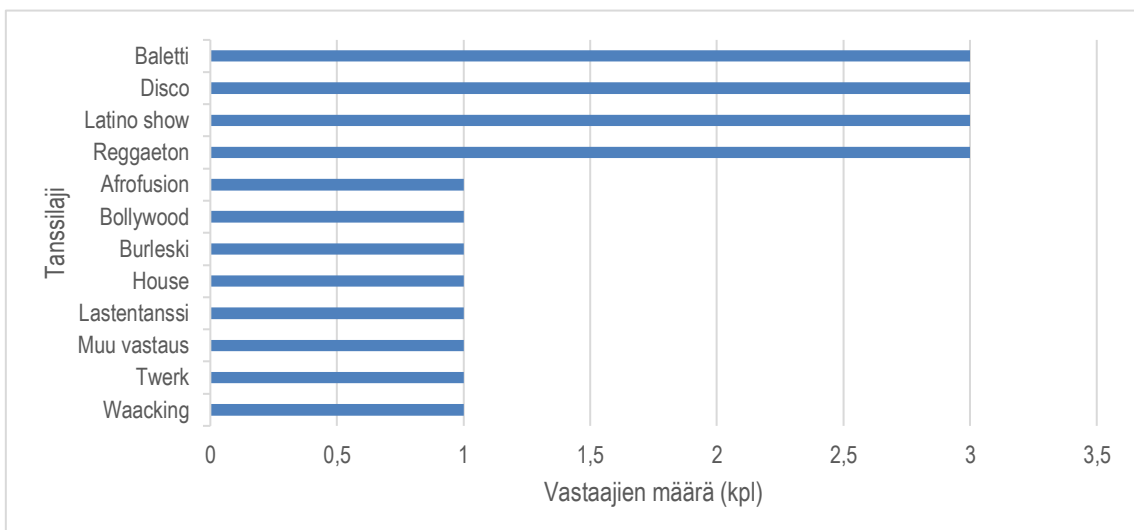
Kuviosta 3 voidaan nähdä, mitä eri tanssilajeja vastaajat ovat harjoitelleet etäyhteyden välityksellä. Suurin etänä tanssittu laji tämän kyselyn vastaajien kesken oli showtanssi. Discoa ja katutanssilajeja oli vastanneista tanssinut 19 %. Latino showta 15 % vastanneista ja jazztanssi 13 %. Loput 10 % vastauksista jakautuivat lähes tasaisesti kohtiin muu, baletti, reggaeton, nykytanssi ja vanhempi-taapero.

KUVIO 3. Etäopetuksessa tanssitut tanssilajit

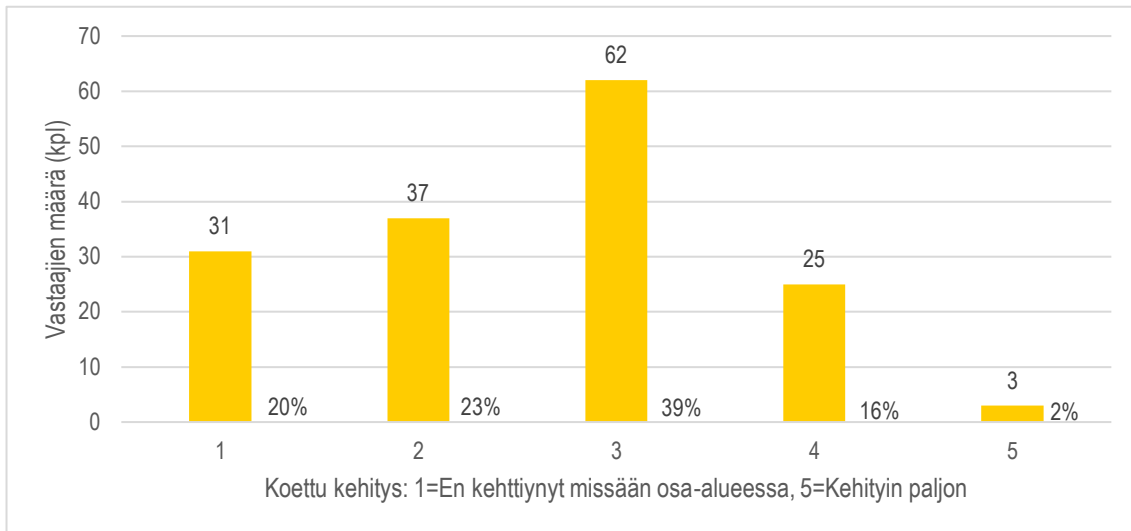
4.3 Tanssitaidon kehittäminen

11 % vastanneista kertoi kokeilleensa jotakin uutta tanssilajia etäyhteyden välityksellä. Alla olevasta kuviosta 4 nähdään, mitä tanssilajeja vastaajat olivat kokeilleet etätunnilla. Eniten uusina tanssilajeina oli testattu balettia, discoa, latino showta ja reggaetonia. Yksittäiset vastaajat olivat testanneet edellä mainittujen lajien lisäksi kahdeksaa muuta tanssilajia.

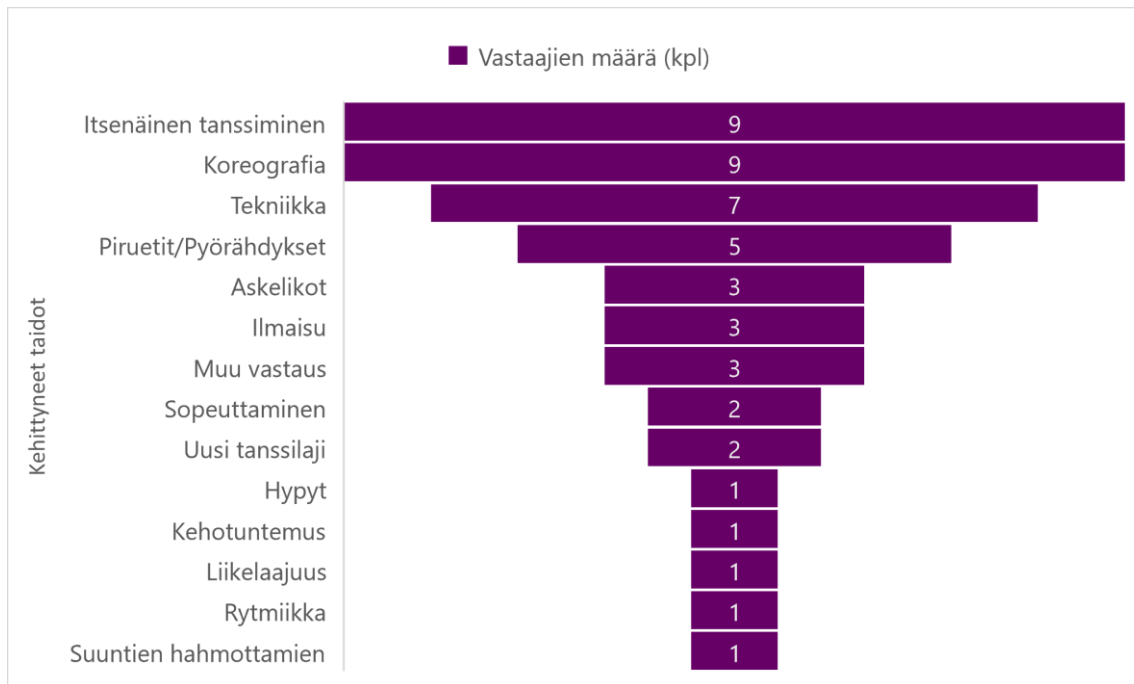
KUVIO 4. Etäopetuksessa tanssitut uudet tanssilajit

Kysymykseen 11 vastattiin lineaarisella asteikolla, jossa 1 tarkoitti ”En kehittynyt missään osa-alueessa” ja 5 tarkoitti ”Kehityin paljon”. Vastausta tällä haettiin kysymykseen: ”Koetko, että kehityit etätanssituntien aikana jossakin tanssillisessa asiassa?”. Kuviosta 5 voidaan huomata, että 39 % vastanneista koki kehittyneensä jossakin kohtalaisesti (3), mutta vain 2 % arvioi selkeästi kehittyneensä jossain osa-alueessa (5). Kohdan 1 vastaajista oli valinnut 20 %, 23 % kohdan 2 ja 16 % kohdan 4.

KUVIO 5. Koettu kehitys etätanssitunneilla

Seuraavassa kohdassa vastaajat saivat avoimesti kertoa, missä osa-alueissa he mielestään kehittivät. Vastauksen tähän kohtaan oli jättänyt yhteensä 48 henkilöä. Kuviosta 6 nähdään, missä eri osa-alueissa vastaajat kokivat kehittyneensä. Suurimmiksi kategorioiksi nousivat selkeästi kooreografian tai tanssisarjan oppiminen sekä itsenäinen tanssiminen (9 vastausta). Itsenäistä tanssimista kuvailtiin useasti tanssimiseksi ilman peiliä tai muita henkilöitä. Seitsemän kappaletta vastaajista kertoi kehittyneensä tanssitekniikassa. Viisi vastaaja mainitsi kehittyneeksi alueeksi piruetit ja pyörähdykset. Kohtiin askelikot, ilmaisu ja muu vastaus oli jätetty kolme vastausta. Sopeuttaminen ja uusi tanssilaji saivat molemmat kaksi vastausta. Loput viisi kategorioita saivat kaikki yhden vastauksen.

KUVIO 6. Etätanssitunneilla kehittyneet taidot

4.4 Onnistumiset ja parannusehdotukset

Toiseksi viimeiseen kysymykseen vastaajat saivat avoimesti kertoa, mikä etätanssitunneissa on heidän mielestään ollut kivaa. Avoimia vastauksia oli jätetty yhteensä 111 kappaletta. Vastauksien joukosta löytyi kaksi suurempaa teemaa. Toinen oli harrastuksen jatkuminen ja toinen tanssituntien rajaton saatavuus.

Monet vastaajista kiittelivät opettajia ja tanssikoulua siitä, että toiminta oli jatkunut, vaikka Covid-19-pandemia sai aikaan harrastusta rajoittavia toimia. Muutamassa vastauksessa oltiin sitä mieltä, ettei etätanssitunti korvaa kontaktituntia, mutta se on kuitenkin parempi vaihtoehto sille, että harrastus loppuisi kokonaan. Moni on iloinen, että on ylipäänsä päässyt tanssimaan.

Se että tanssi ja harrastaminen ei lopu missään olosuhteissa. Vaikka etätunti ei kaikilta osin olisikaan yhtä hyvä kuin kontaktitunti, niin arjen rutiinien säilyminen ja kontaktin säilyminen harrastukseen ja treenikavereihin ylläpitävät hyvää sykettä arjessa. Vaikka harrastamisen riemu ei rajoitusten aikana palaisi suurella roihulla, niin etätunnit ovat pitämässä kipinää yllä ja laskevat kynnyistä palata tanssisaliin, kun se on taas mahdollista. Ja tallennemuotoiset tunnit antavat myös mahdollisuuden testata uutta juttua oman kodin rauhassa.

Monet vastaajista pitivät harrastuksen helppoa ja rajatonta saatavuutta hyvänä asiana. Etätunneissa todettiin olevan kätevää se, ettei kotoa tarvitse lähteä mihinkään. Harrastus vie vähemmän

aikaa elämästä, kun siirtymiä ei ole. Muutamassa vastauksessa etämahdollisuuden kerrotaan esimerkiksi helpottaneen lapsiperheen arkea, kun tunnille ei ole ollut kiire. Lisäksi esille nousi lähes kaikkien tuntien rajaton saatavuus. Jotkut olivat kokeilleet joko uutta tanssilajia tai olleet jonkun uuden opettajan tunnilla, jopa etäyhteydellä toiseen maahan.

Vanhempien ei tarvitse lähteä kuskaamaan tanssitunnille, helpompaa arjen keskellä.

Jonkinlaisen sosiaalisen kontaktin säilyminen opettajaan ja muihin oppilaisiin koettiin tärkeäksi. Vaikka kontakti ei ole samanlaista kuin tanssisalissa, oli monessa vastauksessa sanottu tanssika-vereiden ja opettajan merkityksen kasvaneen etäaikana. Tämän lisäksi itsenäinen tanssiminen koettiin kehittävänä asiana ja uutena oivalluksena. Aluksi tanssiminen yksin oli koettu haastavaksi, mutta lopulta oli huomattu sen kehittävän omaa tanssijuuttua enemmän. Keskittymisen oli koettu parantuneen ja omassa rauhassa tanssiessaan uskalsi ilmaista enemmän tai tehdä ”enemmän täysillä”. Tämän ansiosta oma tanssiminen esimerkiksi vielä tunnin jälkeen on kasvanut.

Opettajia keuhuttiin muutamassa kommentissa. Se, että opettaja käyttäytyy lähes samalla tavalla kuin kontaktiopetuksessa, koettiin hyväksi asiaksi. Opettajat oli koettu monessa vastauksessa hyvin kannustaviksi ja positiivisiksi tekijöiksi. Yhden vastaajan mielestä oli myös kiva, että opettaja edelleen seuraa oppilaiden edistymistä, vaikka sitten etänä.

Pirteät, hymyilevät opettajat, jotka jaksavat tsemjata vaikeasta opetustilanteesta huolimatta.

Yhdeksän vastaajista koki, ettei etätanssitunneissa ole mitään hyvää, tai he eivät osanneet nimetä mitään.

Viimeiseen kysymykseen vastaajat saivat kertoa, mitä he kehittäisivät tanssin etäopetuksessa. Vastauksia kertyi 93 kappaletta. 25 vastanneista ei osannut sanoa, mitä he kehittäisivät etäopetuksessa, tai kokivat, ettei siinä ole mitään kehitettävää.

Kaikista suurimmaksi kategoriaksi nousi teknologia ja sen vieminen eteenpäin. Valtaosassa vastauksia toivottiin äänen ja musiikin laadun parantamista. Toinen suuri tekijä oli viive. Moni koki oppimisen hankalaksi, kun kuvassa tai äänessä oli viivettä. Myös nettiyhteyden nopeuteen otettiin

kantaa. Monessa teknologiaa koskevassa vastauksessa todettiin kotona olevan teknologian kaipaavan päivitystä tai parantamista. Joissain vastauksissa toivottiin käytettävän jotakin toista alustaa Zoom-palvelun sijaan.

Olisi siistiä, jos etätanssitunnilla pystyisi katsomaan kuvan peilikuvana niin opettelu olisi paljon helpompaa. Sekä kuvakulmien parantaminen. En tosin tiedä olisiko mahdollista live-tunnilla vaihtaa kuvakulmaa, haluaako katsoa edestä vai takaa.

Toinen isompi teema teknologian ohella oli opettajan toiminta. Moni toivoisi opettajien kiinnostävän huomiota opetussuuntiinsa suhteessa kameraan sekä selkeitä ohjeita siitä, tehdäänkö samaan suuntaan opettajan kanssa vai peilikuvana. Selkeyttä siihen, käytetäänkö suuntia oikea ja vasen vai tehdäänkö sinne, missä on tilaa, kaivattiin. Erityisesti toivottiin enemmän toistoa ja liikkeiden paloittelua. Vastaajat pyysivät lisää suullista ohjeistusta näyttämisen ohelle. Yksi vastaajista toivoi opettajalta enemmän rohkeutta ottaa kontaktia oppilaisiin ja luoda kontakti oppilaiden välille etätunnin aikana.

Opettaja yrittää mielestäni parhaansa, mutta etänä tilanne vain on mikä on. Tanssi on yhteisöllistä taidetta, ei pelkkä liikuntasuoritus. Kuitenkin etänä yhteisöllisyys ja taide katoavat ja jäljelle jää liikunta.

Tunnin rakenteesta löydettiin parannettavaa. Tunnin kesto todettiin muutamassa vastauksessa liian lyhyeksi. Toivomus olisi, että tunti olisi yhtä pitkä kuin kontaktissakin. Alkeistunnilla koettiin olevan hieman liian nopea tempo. Eräässä vastauksessa pyydettiin lisää sykettä kohottavaa liikettä. Vastaajat toivoivat erityisesti, että etätunneilla painotettaisiin koreografista työskentelyä tai uuden tanssisarjan rakentamista.

Kolme vastaajista mainitsi tilan puutteen. Yhdessä vastauksessa mainittiin mahdollisuus vuokrata tiloja tanssituntia varten. Lisäksi muutama oppilas totesi live-etätuntien olevan parempi vaihtoehto verrattuna nauhoitettuihin videoihin.

Tärkeintä olisi pitää huolta siitä, että kaiken mahtuu tekemään oikeasti pienessä tilassa. Mahdollisimman vähän mitään improjuttuja, enemmän ohjattua toimintaa.

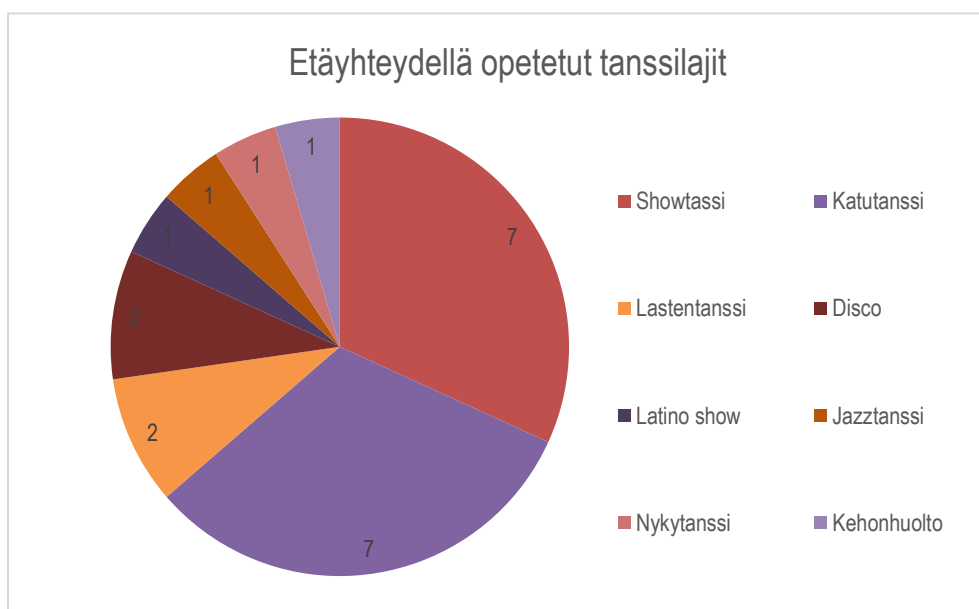
Zoom on ehdottomasti parempi kuin yksisuuntainen yhteys tai video!

5 TUTKIMUSTULOKSET: TANSSINOPETTAJIEN KYSELYTUTKIMUS

Tässä luvussa avaan tanssinopettajille suunnatun kyselytutkimuksen tuloksia. Tutkimus toteutettiin anonyyminä. Jaoin kyselyn suljettuun Facebook-ryhmään, jossa jäseniä on yhteensä 31. Lisäksi mainostin kyselyä omassa Instagramissani. Kyselyyn vastasi yhteensä 12 tanssinopettajaa. Kyse- lyn 19 kysymystä oli jaettu neljään eri osioon. Käsitelen tämän luvun alla jokaista osiota erikseen.

5.1 Taustakysymykset

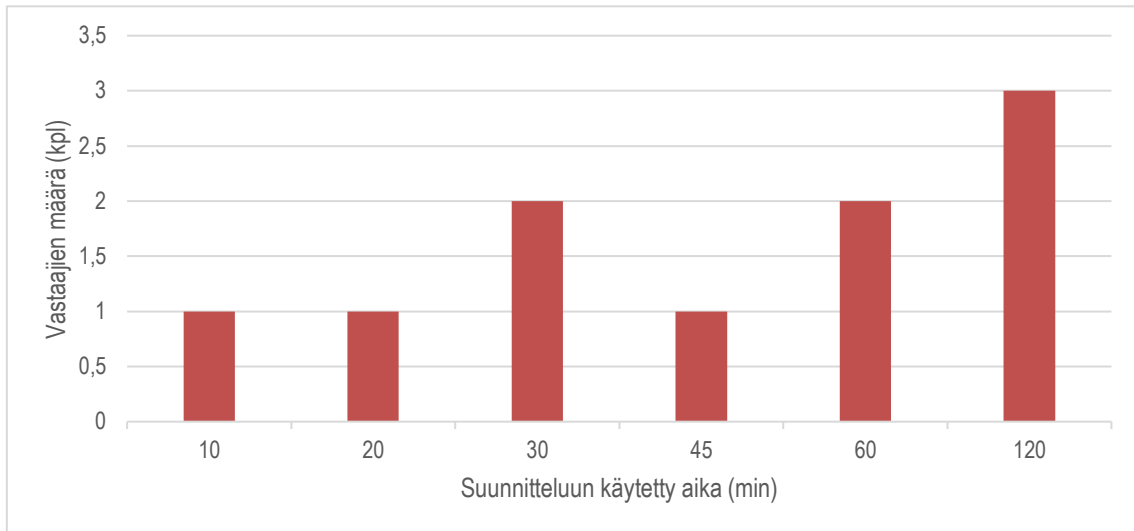
Ensimmäisessä osiossa vastaajille esitettiin neljä taustakysymystä. Ensimmäinen kohta kyselystä kertoo, että vastanneista 92 % on opettanut tanssitunteja etänä. Toinen kohta sisälsi monivalinta- kysymyksen, joka käsitteli etänä opetettuja tanssilajeja. Lopussa oli mahdollista lisätä oma vas- tausvaihtoehto. Kuvio 7 kuvaa etänä opetettuja tanssilajeja. Katutanssilajeja ja showtanssia on sel- keästi opetettu vastaajien keskuudessa eniten. Lastentanssia ja discoa oli vastaajien joukosta opet- tanut kaksi. Loput neljä vastausta jakautuvat tasaisesti seuraavilla lajeilla: Latino show, jazztanssi, nykytanssi ja kehonhuolto.

KUVIO 7. Etäyhteydellä opetetut tanssilajit

Kaksi viimeistä ensimmäisen osion kysymystä käsittelivät etätanssituntien suunnitteluun käytettyä aikaa. 64 % vastaajista oli sitä mieltä, että heillä kuluu etätanssitunnin suunnitteluun enemmän

aikaa kuin kontaktitunnin suunnitteluun. Loput 36 % vastaajista koki aikaa menevän saman verran. Kuviossa 8 nähdään, kuinka paljon vastaajat arvioivat keskimäärin käyttävänsä aikaa etätanssitunnin suunnitteluun. Käytetty aika vaihteli melko tasaisesti 10 minuutista 120 minuuttiin, ja suurin yksittäinen ryhmä vastanneista olivat 120 minuuttia käyttäneet.

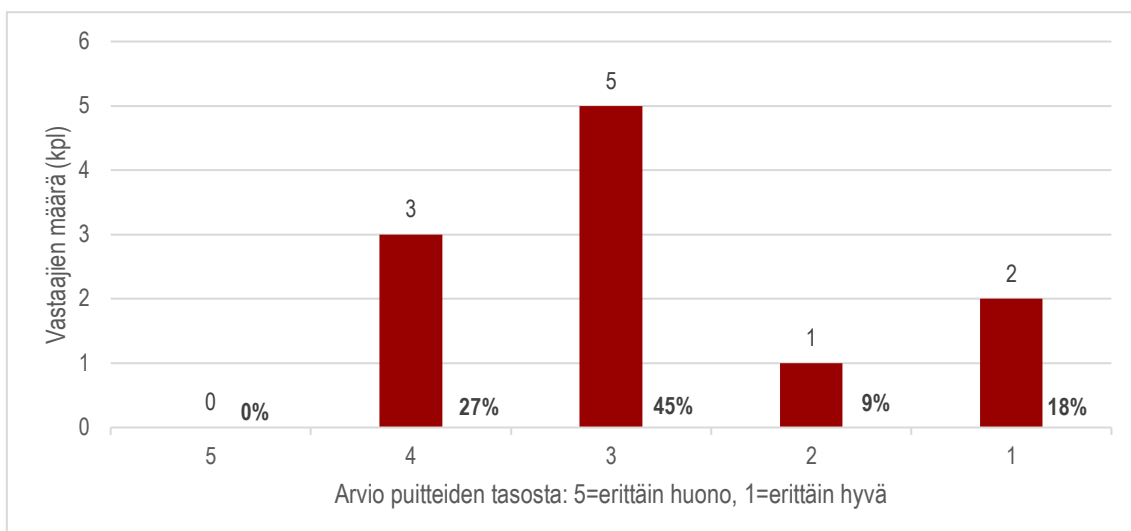

KUVIO 8. Etätanssitunnin suunnitteluun käytetty aika

5.2 Etätanssitunnin puitteet

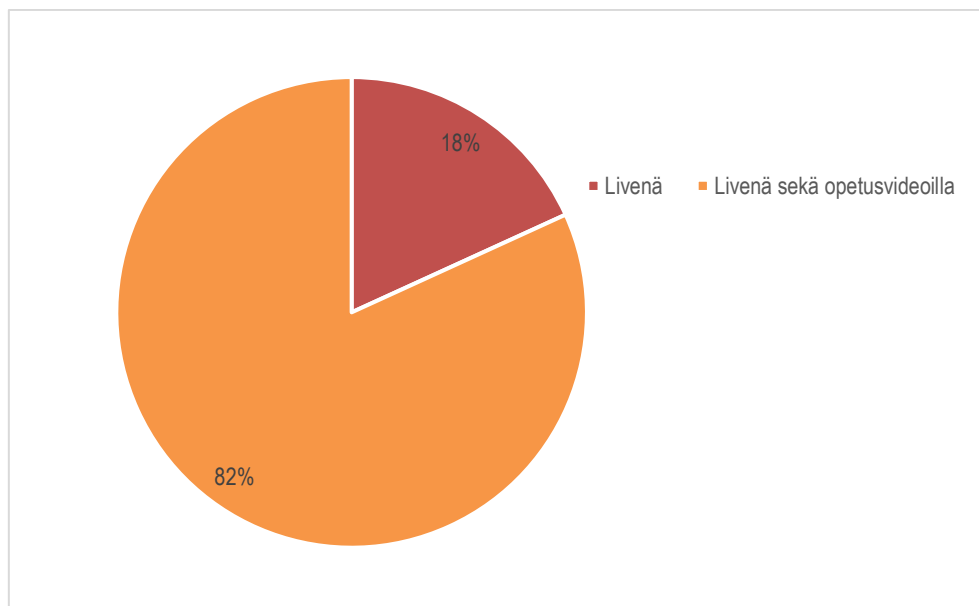
Kyselytutkimuksen toisessa osiossa tanssinopettajat vastasivat etätanssitunnin puitteita koskeviin kysymyksiin. Ensimmäisessä kohdassa määrittelin puitteiden sisältävän esimerkiksi tilan, äänentoiston, kameran ynnä muuta sellaista.

Ensimmäiseen kysymykseen vastattiin lineaarisen asteikon mukaan, jossa 1 tarkoittaa ”erittäin hyvä” ja 5 ”erittäin huono”. Kukaan vastaajista ei ole kokenut omien puitteittensa olevan erittäin huonoja (kuvio 9). Suurin osa kuitenkin kokee olemassa olevat puitteet etätanssitunneille keskiarvoisiksi.

KUVIO 9. Etätanssitunnin puitteiden taso

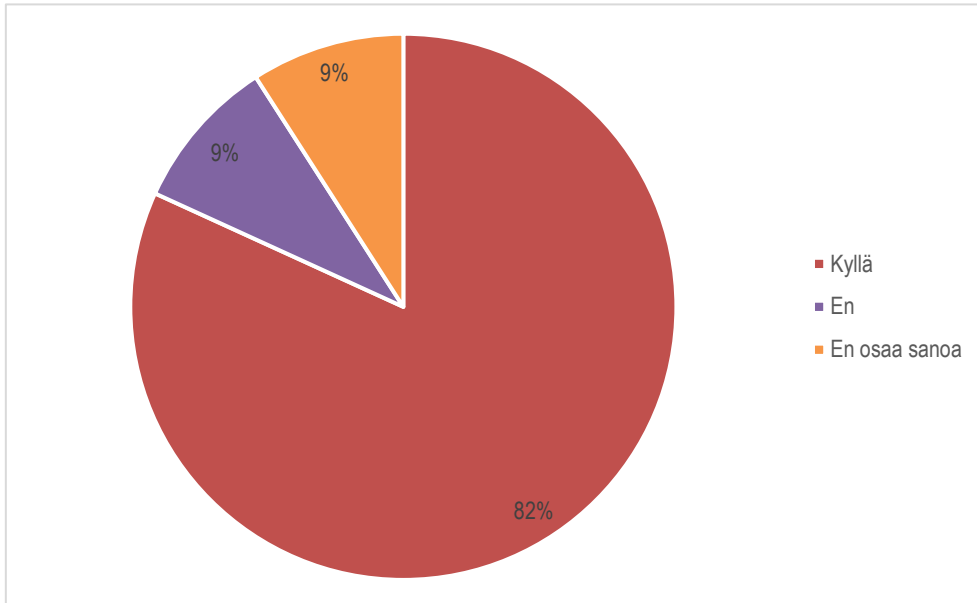
Vastaajista 64 % opettaisi etätanssitunteja mieluiten tanssisalissa. 27 % kyselyyn vastanneista tanssinopettajista koki, ettei heille ole väliä, mistä he tanssitunnin pitävät. 9 % taas opettaisi mielellään kotoansa. Vastaajista 82 % oli pitänyt tanssin etäopetusta sekä livenä että opetusvideoilla, 18 % ainoastaan livenä (kuvio 10). Yksikään vastaajista ei ollut toteuttanut etäopetusta pelkästään opetusvideoiden kautta.

KUVIO 10. Tavat, joilla tanssinetäopetusta on järjestetty

Toisen osion kahdessa viimeisessä kysymyksessä käsiteltiin työntäjän ja työpaikan panosta etätanssituntien järjestämiseen. 82 % vastaajista koki, että he saivat tarpeeksi ohjeistusta ja apua

työnantajaltaan etätanssituntien järjestämiseen. Vastausvaihtoehdot ”En” ja ”En osaa sanoa” saivat molemmat 9 % vastauksista (kuvio 11). Lisäksi 91 % vastaajista oli saanut vaikuttaa työpaikallaan tapaan, jolla etäopetus toteutettiin.

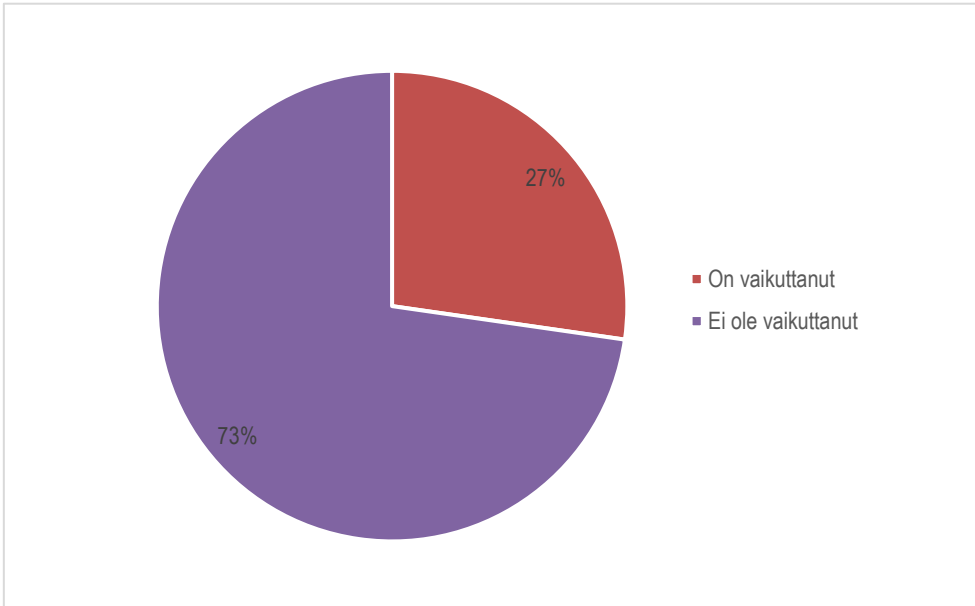

KUVIO 11. Työnantajalta saadun ohjeistuksen ja avun riittävyys (kyllä = sain riittävästi, en = en saanut riittävästi)

5.3 Oppilaiden osallistuminen etätanssitunneille

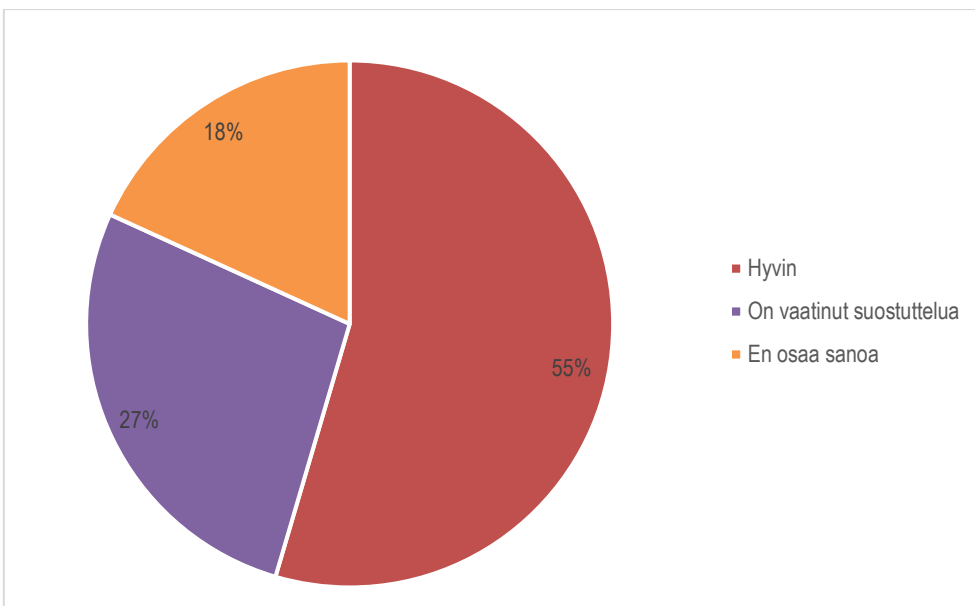
91 % vastaajista totesi, että oppilaat osallistuvat etätanssitunneille vähemmän kuin kontaktiopetukseen. 9 % oli taas sitä mieltä, että oppilaat osallistuvat etätanssitunneille aktiivisemmin kuin kontaktiopetukseen.

Osion toisessa kysymyksessä, selvitettiin vaikuttaako opettajan tunnin suunnitteluun ajatus, että tanssituntia saattavat seurata muutkin henkilöt kuin oppilaasi. Esimerkkinä kysymyksessä on mainittu oppilaan muut perheenjäsenet. Kuviosta 12 kuitenkin voidaan huomata, että vain 27 % vastaajista kokee tämän ajatuksen vaikuttavan tuntiensa suunnitteluun. 73 % vastanneista ei usko sen vaikuttavan tuntien suunnitteluun ollenkaan.

KUVIO 12. Mahdollisten muiden henkilöiden läsnäolon vaikutus etätanssituntien suunnitteluun

Vain 18 % vastanneista totesi, etteivät heidän oppilaansa ole pitäneet laitteidensa kameroita auki etätanssituntien aikana. 55 % taas koki oppilaiden pitävän kameroita auki hyvin ja loput 27 % vastaajista kertoi, että kameroiden auki saaminen vaati suostuttelua (kuviokuva 13). Seuraavassa kysymyksessä selvisi kuitenkin, että 55 % tanssinopettajista on kokenut, että oppilaat ovat suhtautuneet hyvin kameran auki pitämiseen. 27 % vastasi, että kameroiden saaminen auki on vaatinut suostuttelua.

KUVIO 13. Oppilaiden aktiivisuus kameran auki pitämisessä etätanssitunneilla

5.4 Haasteita, hyötyjä ja kokemuksia

Viimeisessä osiossa vastaajat saivat jättää avoimia vastauksia. 100 % vastaajista oli sitä mieltä, että etätanssitunnin pitäminen on erilaista kuin kontaktitunnin. Kaikki 11 vastaajaa jättivät jonkinlaisen vapaan kommentin, joissa he kertoivat, millä tavalla etätanssitunnit heistä eroavat kontaktitunneista.

Kaikkein eniten vastauksista nousi esille vuorovaikutuksen muuttuminen. Vastaajien mielestä etäopetus on muuttanut oppilaiden keskinäistä vuorovaikutusta, kuten myös opettajan ja oppilaiden välistä kanssakäymistä. Koska vuorovaikutus kameroiden ja ruutujen välityksellä on täysin toisenlaista, myös opettajien on sovellettava työvälineitään ja tapojaan työskennellä. Erityisesti palautteen antaminen koettiin haastavaksi. Palautetta on vaikea antaa, koska opettaja ei näe kaikkia koko ajan tai samaan aikaan. Henkilökohtaisen, rakentavan palautteen antaminen koettiin myös haastavaksi, sillä opettaja ei saa minkäänlaista kontaktia palautetta saavan oppilaan kanssa ja henkilökohtaisen palautteen kuulevat selkeästi kaikki. Kontaktitunnilla taas palautetta on mahdollista mennä antamaan huomattavasti henkilökohtaisemmin.

Välitön kontakti ja sosiaalisuus puuttuu. Etenkin Hip Hopin ja Housen kannalta etäopetus ei toimi pidemmällä tähtäimellä, sillä ryhmässä ja parin kanssa treenaaminen ja battlaaminen kuuluu erittäin oleellisesti lajin henkeen.

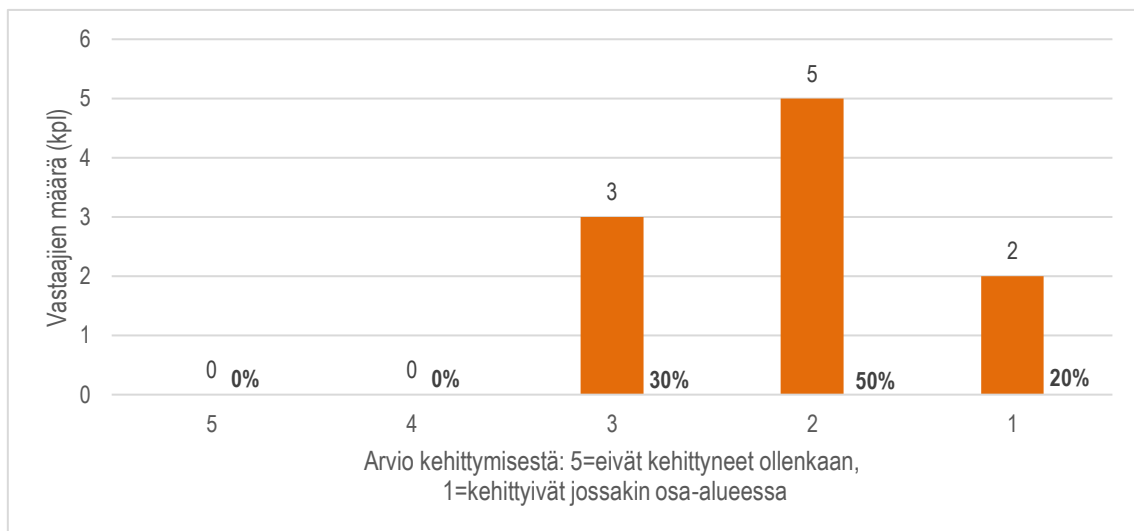
Palautteen antaminen (varsinkin liikkeiden korjaaminen) tuntuu kohtalokkaammalta. Mieluummin olen jättänyt henkilökohtaiset korjaukset tekemättä, tuntuu että kaikkien oppilaiden huomio kiinnittyy aivan toisella tavalla palautteen saajaan kuin livetunnilla. Hienovarainen on vaikeaa olla, kun puhetta ei fyysisesti voi kohdentaa suoraan palautteen saajalle.

Vuorovaikutuksen lisäksi teknologia aiheuttaa omat haasteensa. Kuvan ja äänen välillä on huomattu olevan viivettä ja tästä syystä oppilaiden korjaaminen haastaa. Suunnat saattavat näyttäytyä eri tavalla oppilaille kuvausteknologian takia. Kaikki oppilaat eivät myöskään halua pitää kameraa päällä. Haasteita toivat oppilaiden erilaiset puitteet. Pienessä tilassa oppilas ei välttämättä näy kokonaan kamerassa. Tässä kohdassa suuntien kanssa on oltu luovempia ja annettu oppilaiden toteuttaa liikkeitä niin kuin he itse omassa tilassaan mahtuvat. Muutamasta vastaajista mainitsivat, että usein opettajan tulee ensiksi ohjeistaa itse ja näyttää, mistä on kyse, ja vasta sitten oppilaat pääsevät itse kokeilemaan. Oppilaat eivät välttämättä pysty katsomaan pienestä näytöstä, mitä opettaja tekee, ja liikkumaan itse samalla.

Liikkeiden ja musiikin synkronoitumista ei voi oikein tarkastella, joten opetuksessa korostuu se, miltä liike tuntuu ja/tai näyttää. Tilan puutteen ja kuvausteknologian vuoksi suuntien kanssa joutuu/saa ottaa rennommin ja jokainen liikkuu siten kuin mahtuu.

Näiden lisäksi vastaajat nostivat esiin seuraavia eroavaisuuksia etä- ja kontaktitunnin välillä: eri osa-alueiden painottaminen kuin kontaktitunneilla; ohjeistaminen ja näyttäminen tulee mieltä aivan eri tavalla; etänä tanssitaan yleensä yksin; opetus ei keskeydy samalla tavalla; tanssitunnin intensiteetin ylläpitäminen on haastavampaa. Opettaja näkee kaikki oppilaat tasa-arvoisemmin etätunnilla, kun kukaan ei voi piiloutua takariviin. Tämä saattaa luoda oppilaille erilaisia paineita, asioiden opettaminen on hitaampaa ja oppilaat eivät uskalla esittää kysymyksiä samalla tavalla.

”Koetko, että oppilaasi kehittivät etätanssitunneilla?” -kysymykseen vastattiin lineaarisella asteikolla, jossa 1 tarkoitti jotakin kehitystä tapahtuneen ja 5 tarkoitti, ettei minkäänlaista kehitystä tapahtunut. 50 % vastanneista valitsi numeron 2 eli heidän mielestään oppilaat kehittivät vain jonkin verran etätanssituntien aikana. Loput vastaukset jakautuivat lähes tasaisesti numeroille 1 ja 3. Numeroa 5 tai 4 ei valinnut kukaan vastaajista (kuvio 14).

KUVIO 14. Opettajien kokemus oppilaiden kehityksestä etätanssitunneilla

Seuraavassa avoimessa vastauksessa tanssinopettajat saivat nostaa esille asioita, joita he parantaisivat etätanssituntien järjestämisessä. Suurimmaksi toiveeksi nousi teknologian parantaminen. Monet kirjoittivat, että toivoisivat esimerkiksi parempaa kameraa tai äänentoistoa. Lisäksi toivetta oli kamerajalustoille ja isommille näytöille. Yksi vastaajista oli sitä mieltä, että tilanne ei ole yhdenvertainen, kun jokainen joutuu käyttämään omia laitteitaan ja hänen laitteensa ovat kehnot. Toinen

vastaajista kertoi omistavansa konferenssikaiuttimen ja -mikrofonin sekä HD-laajalinssiwebcamin, ja ne ovat toimineet hänellä todella hyvin. Hän toteaa samaan lauseeseen, että tällaisia ei kuitenkaan kaikilta löydy.

Täyttä utopiaa, mutta jos kaikkien kuvan ja äänen saisi synkattua, olisi etäopettamisessa järkeä. Ei tule koskaan onnistumaan, mutta tämä on isoin haaste itselle etäopetuksessa.

Tärkeäksi tekijäksi nostettiin tuntien suunnittelu. Suunnittelussa tulisi ottaa paremmin huomioon etäopetuksesta johtuvat rajoitteet. Eräs vastaaja totesi, että olisi mukavaa, jos koko kauden voisi suunnitella sekä etä- että kontaktiversioksi, sillä kaikkia sarjoja ei voida suoraan siirtää etätanssitunnille. Hän erityisesti korostaa tilannetta, jossa päätös siirtyä etäopetukseen tapahtuu nopeasti. Esimerkkinä asiasta, jota ei voida toteuttaa etänä, vastaaja käyttää parityöskentelyä.

Seuraava kysymys käsitteli etäopetuksesta löytyneitä positiivisia puolia. Tähän kysymykseen oli jätetty todella monipuolisesti vastauksia. Niiden joukosta ei noussut yhtä suurta tekijää. Muutama vastaaja totesi, että etätanssitunti on ainakin parempi vaihtoehto kuin tuntien siirtäminen tai peruminen kokonaan. Yhteys oppilaisiin säilyy, vaikka nämä poikkeusolot pakottavat meidät erilaiseen arkeen. Eräs vastaaja huomautti myös etätanssituntien olevan hyvä vaihtoehto esimerkiksi riskiryhmään kuuluville, jotta hekin saavat jatkaa harrastustaan turvallisesti. Kahdessa vastauksessa kiinnitettiin huomiota erityisesti lastentunteihin ja tuntien ryhmädynamiikkaan. Yksi vastaaja oli huomannut oppilaiden rentoutuneen eri tavalla, koska he unohtivat kameran kokonaan. Toinen vastaaja taas oli huomannut, että kontaktitunnilla aikaa ryhmän hallintaan menee huomattavasti enemmän ja etätunneilla haasteet, kuten tappelu, ovat jääneet kokonaan pois. Aika on voitu käyttää lähes kokonaan tanssimisen harjoitteluun. Hän myös toteaa, että aremmat ja vetäytyneemmät oppilaat ovat loistaneet tunneilla aivan uudella tavalla.

Osallistuminen tunnille on helpompaa ja nopeampaa sekä kaikilla on mahdollisuus osallistua tunneille ympäri Suomen tai maailman. Kahdessa vastauksessa opettajat kertoivat itse olleensa etätanssitunnilla, jonka opettaja oli ollut niin kaukana, ettei kontaktitunnille osallistuminen olisi ollut mahdollista. Erittäin hyvinä huomioina oli myös työmatkan lyhyys ja tanssinopettajan taloudellisen tilanteen säilyminen ennallaan.

Mahdollisuus keskittyä etenkin edistyneempien oppilaiden kanssa tanssin osa-alueisiin, jotka usein tunneilla jäävät vähemmälle huomiolle. Mahdollisuus ylläpitää tanssitaitoa kotona... oppilaat ehkä huomaavat, että kotonakin voi harjoitella.

Kyselyn lopussa oli vapaa tila, johon opettajat saivat halutessaan kirjoittaa lisää omia kokemuksiaan tanssin etäopettamisesta. Kahdestatoista yhteensä seitsemän vastasi viimeiseen kysymykseen. Tällaisia huomioita tanssinopettajat jättivät:

Omissa ryhmissäni oppilaiden aktiivisuus on osin kellahtanut katolleen: osa livetunnilla aktiivisista oppilaista ei olekaan jaksanut etätunteja, kun taas livetunnilla väsähtävistä oppilaista osa onkin jaksanut etätunneilla hienosti. Tämä voi selittyä osin sillä, että toiset oppilaat saavat energiaa ja virtaa ryhmästä, kun toisia sosiaalinen tilanne kuormittaa ja näin häiritsee tarkkaavaisuuden pitämistä tanssin opettelussa.

Suurimmaksi osaksi kokemukset ovat olleet positiivisia, mutta etätunteihin siirtyminen ja ensimmäiset opetuskerrat koettiin jännittäviksi ja tästä syystä hieman kuormittaviksi. On huomattu, että oppilaat tarvitsevat aikaa lämmitäkseen ajatukselle pitää kameraa auki tai osallistua keskusteluun. Oppilaiden tuntemuksia etätunneilta on ollut vaikea lukea kameran välityksellä ja siksi tuntien suunnittelukin on ollut hankalaa. Yhdessä vastauksessa todettiin, että etänä olisi huomattavasti helpompi opettaa valmiita sarjoja tai tunteja. Erityisen haastavaksi koettiin kokonaan uuden kauden aloittaminen etänä. Kokemukset etätanssitunneista myös vaihtelivat paljon opetettavan ryhmän mukaan.

6 POHDINTA

Tässä luvussa käyn läpi tutkimuksien, haastattelujen ja lähteiden avulla saadut tutkimustulokset. Mitä sain tutkimukseni avulla selville? Lisäksi pohdin tutkimukseni validiteettia ja sen yleistettävyyttä. Onko tutkimukseni luotettava? Mitä siinä olisi voinut tehdä toisin? Viimeisessä osiossa käyn läpi tanssin etäopetuksen tulevaisuutta. Miten etäopetusta voisi tutkia ja kehittää jatkossa?

6.1 Päätelmät

Tutkimuksessani etsittiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Mitä tanssin etäopetus on tällä hetkellä? Miten voisimme kehittää sitä? Miten etätanssinopetus eroaa kontaktiopetuksesta? Mielestäni tutkimuksessani löydettiin vastauksia kaikkiin esittämiini kysymyksiin. Tutkimukselle vakaata pohjaa luo laaja otanta näkökulmia. Perustan tutkimukseni tuloksia monenlaisiin lähteisiin sekä jo olemassa oleviin tutkimuksiin. Lisäksi olen kerännyt ajankohtaista tietoa tanssin etäopetuksesta ja sen käytännöistä asiantuntijahaastatteluillani.

Kyselytutkimukseni onnistuivat minusta hyvin. Tanssinopettajien vastausprosentti jäi vähäisemmäksi kuin ajattelin, mutta vastaukset olivat kattavia ja monipuolisia. Oppilaiden vastaajamäärä yllätti minut iloisesti, ja oppilaille tehdyssä kyselyssä vastaukset hajaantuivat hyvin. Avoimiin vastauksiin oli jätetty laajoja ja pohtivia vastauksia. Sekä kyselytutkimusten että asiantuntijahaastattelujen kautta saadut tiedot kohtaavat mielestäni hyvin ja ovat paljolti sellaisia, kuin odotinkin niiden olevan. Haastattelujen ja kyselyiden kohdalla tulee muistaa, että vastaajien kokemukset käsiteltävästä aiheesta ovat aina henkilökohtaisia. Kysymykset voidaan tulkita eri tavalla, vaikka ne on pyritty esittämään mahdollisimman selkeästi.

Miten etätanssinopetus eroaa kontaktiopetuksesta?

Tanssin etäopetus eroaa paljonkin kontaktissa tapahtuvasta opetuksesta. Isoimmaksi eroksi kyselyiden ja haastattelujen perusteella nousi kuitenkin sosiaalisen kontaktin tai yhteisöllisyyden puuttuminen. Tanssinopettajat ja erityisesti oppilaat kaipaavat tunnetta, joka syntyy siitä, kun tanssitaan yhdessä. Yksin tanssimisen koettiin kyllä kehittävän toisia osa-alueita, mutta ”fiilis” on täysin erilainen. Harrastus aloitetaan, kun halutaan oppia jokin uusi asia. Harrastuksen myötä usein kiinnytään

myös siihen yhteisöön ja niihin ihmisiin, keiden kanssa harrastusta toteutetaan. Tanssi on yhteisöllistä, ja siksi moni kaipaakin tanssikavereita ympärilleen. Useat kyselyyn vastanneista toivoivatkin jonkinlaista yhteisöllisyyden rakentamista myös etätanssitunneille. Yksi vastaaja totesi, että oli ihanaa, kun opettaja kysyi jokaisen kuulumisia tunnin alussa. Siitä aiheutunut tanssimisajan menetyks katsottiin toissijaiseksi seikaksi.

Yhteisöllisyyden säilyttäminen onkin yksi suurimmista haasteista tanssin etäopetuksessa. Yhteisöllisyyden pysyminen vahvemmin osana etätanssitunteja saisi aikaan tarvittavia tuloksia. Molemmat, Kontturi-Paasikko (2021) ja Satulehto (2021) puhuvat siitä, miten etäopetukseen siirryttäessä menetetään yleensä oppilaita. Jos saisimme oppilaat pitämään kameroitaan auki ja osallistumaan keskusteluihin yhtä aktiivisesti kuin kontaktitunneilla, pystyisimme varmasti parantamaan yhteisöllisyyttä. Tämän avulla saisimme pidettyä oppilaat mukana etätunneilla ja luomaan samalla kannustamisen ja yhdessä tanssimisen tunteita. Moore ja Kearsley (2012) puhuvat kirjassaan siitä, miten sekä opettajien ja oppilaiden on sopeuduttava etäopetustilanteeseen.

Mitä tanssin etäopetus on tällä hetkellä?

Tanssin etäopetus toteutetaan tällä hetkellä valmiiksi kuvatuilla videoilla tai jonkin videokommunikaatioalustan välityksellä. Etätanssitunneilla sovelletaan paljon jo olemassa olevaa materiaalia ja tanssisarjoja. Usein näitä asioita on tehty oppilaiden kanssa jo aiemmin tanssisalissa. Tämä toki helpottaa ja nopeuttaa oppimista, mutta sarjat harvoin ovat sopivia oppilailla käytettävissä olevaan tilaan. Tanssin etäopetus koetaan tällä hetkellä Suomessa vain väliaikaiseksi vaihtoehdoksi. Etäopetukseen siirytään vasta rajoitusten niin vaatiessa.

Miten voisimme kehittää tanssin etäopetusta?

Kehittääksemme tanssin etäopetusta meidän tulee selkeästi kiinnittää huomiomme kahteen tärkeimpään tekijään. Ensimmäinen suuri tekijä, joka nousee esille niin kyselyistä kuin asiantuntija-haastattelusta ja jota myös Moore ja Kearsley (2012) korostavat teoksessaan, on teknologia. Koska nykyaikana käytössämme on valtava määrä erilaista teknologiaa, tulisi meidän hyödyntää sitä mahdollisimman laajasti. Tärkeää on kuitenkin muistaa, että uusien ja kehittyneiden teknologioiden on usein myös kalleinta. Kaikilla etäopetusta tarjoavilla yrityksillä tai yksityishenkilöillä ei ole varaa parhaaseen välineistöön.

Teknologian avulla voimme kuitenkin parantaa tanssituntien laatua ja luoda mahdollisimman autenttisen tilanteen. Ihanteellisessa maailmassa kaikilla tanssitunneilla opettajalla olisi käytössään

suuri näyttö, josta hän selkeästi näkisi kaikki oppilaat kerralla. Opettajaa kuvaisi monta kameraa, monesta kulmasta, jotta oppilaat näkisivät opettajan mahdollisimman kolmiulotteisesti. Opettajalla olisi käytössään pieni langaton mikrofoni, joka ei häiritsisi liikkumista ja jonka välityksellä oppilaat kuulisivat opettajan äänen myös musiikin päälle. Oppilailla olisi myös mahdollisuus suurempaan näyttöön sekä laadukas kamera ja mikrofoni. Oppilaat voisivat halutessaan saapua heille varattuun tilaan (yksi henkilö per tila), jotta tanssiminen onnistuisi ilman törmäilemistä esimerkiksi huonekaluihin.

Lisäksi olisi hyvin tärkeää perehdyttää sekä opettaja että oppilaat mahdollisimman hyvin käytössä olevaan alustaan, joista videoita tai live-etätuntia seurataan. Satulehto (2021) kertoo haastattelussaan, että hänen tanssikeskuksensa toimistohenkilökunta on koonnut selkeät ohjeet opettajille ja oppilaille Zoom-alustan käytöstä. Lisäksi toimiston henkilökunta on ollut aina paikalla, kun etäopetusta on tapahtunut. Näin he ovat voineet auttaa opettajia ja oppilaita reaaliaikaisesti.

Jotta tanssin etäopetus voisi kehittyä, tarvitaan jatkuvaa kehitystyötä. Koska tanssin etäopetus on varsin pinnalla oleva aihe, tarvitsee se kehittyäkseen nyt jatkuvaa tutkimustyötä. Etäopetus aiheena on jo vanha ja siitä on olemassa paljon materiaalia. Nyt tanssin alalla toimivien henkilöiden olisi sovellettava olemassa olevaa tietoa käytäntöön. Vaikka pyrin tässä opinnäytetyössä jo soveltaamaan etäopetuksen käytäntöjä tanssitunneille, ei tämä yksin vielä riitä. Aihe vaatii vielä paljon lisää tutkimista.

Tutkimisen lisäksi tanssinopettajien tulisi tehdä aktiivista työtä etätanssituntien materiaalien kehittämiseksi. Teettämissäni kyselyissä ja haastatteluissa nousi selkeästi esille tila ja sen puute. Koska oppilaille harvoin on suurta tilaa tanssia tai opettajille opettaa, tarvitaan sellaista liikemateriaalia, joka toimii pienemmässä tilassa. Liikkeen tulisi kuitenkin tuntua samalta kuin tanssisalissa ja oppilaalle pitäisi saada aikaan tanssintuntu. Tämä on tietysti iso haaste ja täysin uusi asetelma tanssinopettajille. Materiaalin suunnittelussa tulisi kuitenkin hyödyntää kollegiaalista yhteistyötä ja keskustelua. Satulehto (2021) mainitsee haastattelussaan kannustavansa opettajia keskinäiseen keskusteluun. Pidän itsekin kokemusten ja tanssituntimateriaalien jakamisen hyödyllisenä. Susan Gingrasso (2020) puhuu omassa artikkelissaan erilaisista tavoista toteuttaa tanssinopetusta. Lisäksi internet on jo täynnä valmista materiaalia tanssin etäopetusta varten. Nyt meidän tehtävänä on soveltaa sitä.

Tanssiminen sekä tanssinharrastaminen ovat aiheina hyvin suosittuja. Siksi tanssimisen muuttuminen pandemian myötä on myös herättänyt keskustelua. Helsingin Sanomat julkaisi 26.2.2021 verkkolehdeksensä erikoisartikkelin ”Salatanssit”. Artikkelissa 12 tavallista suomalaista kertoo lyhyesti omasta tanssiharrastuksestaan ja sen taustoista. Tekstissä kuvataan henkilöiden erilaisia tapoja toteuttaa tanssia pandemia-aikana. Henkilöt harrastavat kaikki hyvin erilaisia tanssilajeja. Lopussa helsinkiläinen tanssinopettaja Sikujua Mponda kertoo lyhyesti tavoistaan työskennellä suljetun tilan aikana. (Manner & Vasantola 2021.) Tanssiminen on ihmisille tärkeää ja sitä pyritään jatkamaan tilanteesta riippumatta. Tanssi on nykyaikaisessa yhteiskunnassakin tärkeä ja hyödylliseksi todettu tekijä.

6.2 Tutkimusprosessin vaiheet

Tutkimukseni aihe nousi esille keväällä 2020 Covid-19-pandemian levitessä nopeaa vauhtia. Sain ajatuksen lähteä tutkimaan aihetta suunnitellessani omille oppilailleni etäopetusmateriaalia. Ympäristössäni käytiin myös kiivasta keskustelua siitä, miten etäopetusta olisi mahdollista toteuttaa tanssin alalla. Tästä syystä koin hyvin tärkeäksi lähteä tutkimaan kyseistä asiaa.

Aloitin suunnittelemaan ajatuskartan, johon listasin näkökulmia, termejä ja lähteitä, joita päässäni pyöri ja joita nopealla haulilla löysin. Tämän jälkeen lähdin laajemmin etsimään aiheeseen liittyviä lähteitä. Lähteiden etsinnässä käytin myös apuna Oulun yliopiston kirjaston tarjoamia palveluita. Seuraavaksi suunnittelin oppilaille suunnatun kyselypohjan ja heti perään opettajien kyselyn. Oppilaiden kyselystä teetin testiversion muutamalla kollegallani ja toisella opinnäytetyön ohjaajallani. Heidän vastauksiaan ei ole otettu mukaan oikeaan tutkimukseen. Kyselyt julkaistiin joulukuun puolella välissä.

Vastauksia odotellessani kirjoitin opinnäytetyöni alustavan johdannon ja etsin lisää lähdemateriaalia tutkimukseni tueksi. Lisäksi suunnittelin asiantuntijahaastatteluja varten alustavia kysymyksiä ja teemoja. Kyselyiden vastausaika päättyi tammikuun lopussa, mutta en aloittanut vielä silloin niiden purkamista, vaan kirjoitin ensin tutkimuksen tietoperustaa lähteiden avulla. Haastattelut teetin helmikuun alussa. Molemmat haastattelut tehtiin etänä ja nauhoitettiin haastateltavien luvalla.

Kyselytutkimusten tuloksia aloitin purkamaan helmikuun loppupuolella. Purin ensimmäisenä tanssinopettajille tehdyn lomakkeen kokonaan ja siirryin sen jälkeen oppilaiden lomakkeeseen. Kyselyiden purkamisen jälkeen kävin läpi haastatteluiden aikana kirjoittamiani vastauksia. Samalla kuuntelin haastattelujen nauhoitteet ja täydensin niiden avulla vastauksia. Purin molemmat haastattelut erikseen, jonka jälkeen lähdin etsimään vastauksista yhtäläisyyksiä. Näin sain sijoiteltua kappaleet tekstiin järkeville paikoille. Haastattelun jälkeen tarkensin vielä toisessa luvussa avoimiani käsitteitä. Tätä varten hankin uuden kirjalähteen.

Jokaisen vaiheen aikana olen luettanut tekstiäni opinnäytetyön ohjaajillani sekä muutamalla muulla henkilöllä. Tekstiä lukeneet ovat esittäneet mahdollisia tarkentavia kysymyksiä ja antaneet muutosehdotuksia, mutta erityisesti tarkistaneet tekstin oikeinkirjoitusta.

Mitä olisi voinut tehdä toisin? Tämä on kysymys, jota on hyvä tarkastella jokaisen tutkimuksen päätteeksi. Itse olisin muokannut muutaman kysymyksen asettelua ja arvoasteikkoa erityisesti oppilaille suunnatussa kyselyssä. Lisäksi olisin hyödyntänyt laajemmin kirjallisia lähteitä, joihin törmäsin vasta tutkimuksen ollessa jo lähes valmis. Haastateltavat asiantuntijat olivat todella päteviä ja heiltä saaduista vastauksista sain arvokasta tietoa tutkimukseni tueksi. Olisin kuitenkin voinut haastatella vielä paria asiantuntijaa eri näkökulmasta. Olisin esimerkiksi halunnut haastatella yhtä tanssinopettajaa, joka olisi pitänyt etätanssitunteja laajalla skaalalla, sekä jotain toista, etäopetuksessa tarvittavaan teknologiaan perehtynyttä henkilöä. Heiltä olisin saanut tulosteni tueksi laajempaa tietoa.

6.3 Tanssin etäopetuksen tulevaisuus

Etäopetus on ollut olemassa jo pitkään. Michael G. Moore on kirjoittanut ensimmäisen tutkimuksensa aiheesta jo vuonna 1972. Myös tanssin etäopetusta on toteutettu ennen Covid-19-pandemiaa. Esimerkiksi Kontturi-Paasikon (2021) haastattelussa esittelemä TanssiOnline on toiminut jo vuodesta 2019 asti. Pandemia ja sen mukana tulleet sulkutilat antoivat tanssin etäopetukselle ison sysäyksen eteenpäin. Tutkimukset ja aiheen kehittäminen ovat jo käynnissä. Uusia tuloksia saadaan jatkuvasti. Koska tanssin etäopetus on nyt alkanut, en usko sen loppuvan.

Kuten jo aikaisemmassa luvussa kirjoitin, kehityksen tulisi nyt jatkua. Jotta etäopetuksen taso pääsisi edes lähelle kontaktiopetuksen tasoa, tulee sen eteen tehdä paljon töitä. Etäopetuksen historiaa ja jo olemassa olevia metodeja tulisi tutkia enemmän. Tanssialan ei tarvitse kehittää omaa tapaansa toteuttaa etäopetusta, vaan meidän tulisi kohdistaa olemassa olevaa tietoa ja taitoa spesifimmäksi omaa alaamme varten. Kontturi-Paasikko (2021) nosti haastattelussaan esille hienosti huomion, että kaikki tanssilajit vaativat yksilöllistä räätälöintiä etätanssituntia varten. Esimerkiksi showtanssissa liikutaan tanssitunnin sisällä enemmän tilassa kuin baletissa ja breakingissä tehdään enemmän ja suurempia liikkeitä lattialla kuin hip-hopissa.

Jatkossa olisi siis hyvä keskittyä etsimään jo olemassa olevaa tietoa etäopetuksesta, soveltaa sitä tanssin opettamiseen ja jakaa saatuja tuloksia mahdollisimman laajasti. Toinen tutkimuksen kohde voisi olla etätanssitunnin sisältö. Millaisia harjoituksia etätanssitunnilla voidaan toteuttaa? Millaisia muita (ei-tanssillisia) harjoituksia tunnilla voitaisiin tehdä? Miten etätanssitunnille saadaan luotua tanssintuntu ja yhteisöllisyys? Kolmantena tutkimuskohteena voisi olla teknologian hyödyntäminen tanssitunnilla. Millaista teknologiaa voisimme etätanssitunneilla hyödyntää ja miten? Millaisia resursseja kyseinen teknologia vaatisi?

LÄHTEET

Aalto-Yliopiston sähköinsinööriilta 2021. Television alku Suomessa. Hakupäivä 8.3.2021. <https://sik.ayy.fi/sik75/muut/tv.htm>.

Gingrasso, Susan 2020. Practical Resources for Dance Educators! Choreographing Our Way Through COVID-19. *Dance Education in Practice* 6 (3), 27–31. Hakupäivä 11.1.2021. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23734833.2020.1791565>.

Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena 2015. Tutkimushaastattelu: Tutkimushaastattelun teoria ja käytäntö. 1. verkkojulkaisu. Helsinki: Gaudeamus. Hakupäivä 20.3.2021. <https://www.elibrary.com/book/9789524958868>. Vaatii käyttöoikeuden.

Kalliala, Eija 2002. Verko-opettamisen käsikirja. Helsinki: Finn Lectura.

Kontturi-Paasikko, Liisa 2021. Tanssinopettaja (AMK) ja yrittäjä. Tanssikoulu TanssinTahti. Haastattelu 8.2.2021.

KvantiMOTV - Menetelmäopetuksen tietovaranto 2010. Kyselylomakkeen laatiminen. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Hakupäivä 20.1.2021. <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>.

Manner, Maria & Vasantola, Satu 2021. Salatanssit. Helsingin Sanomat. Hakupäivä 26.3.2021. <https://www.hs.fi/sunnuntai/art-2000007823863.html>.

Moore, Michael G. & Kearsley, Greg 2012. *Distance Education: A System View of Online Learning*, Third Edition. California: Wadsworth Cengage Learning.

Opintopolku.fi 2021. Lähiopeus: luokka-opetus, luento-opetus, ryhmätyöskentely. Hakupäivä 20.3.2021. <https://opintopolku.fi/wp/aikuiskoulutus/mietitko-aikuiskoulutusta/opiskelumuodot/lahiopeus-luokka-opetus-luento-opetus-ryhmatyoskentely/>.

Opetushallitus 2020a. Suomen etäopetus täyttää 100 vuotta – osallistu juhlawebinaariin. Hakupäivä 8.1.2021. <https://www.oph.fi/fi/uutiset/2020/suomen-etaopetus-tayttaa-100-vuotta-osallistu-juhlawebinaariin>.

Opetushallitus 2020b. Taiteen perusopetuksen järjestäminen 1.1.2021 alkaen. Hakupäivä 7.1.2021. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/taiteen-perusopetuksen-jarjestaminen-112021-alkaen>.

Opetushallitus 2020c. Taiteen perusopetuksen järjestäminen poikkeusoloissa. Hakupäivä 6.1.2021. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/taiteen-perusopetuksen-jarjestaminen-poikkeusoloissa>.

Papp-Danka, Adrienn & Lanszki, Anita 2020. Distance education at the Hungarien dance academy during the covid-19 pandemic. *Tánc és Nevelés*, 1 (1), 59–79. Hakupäivä 11.1.2021. <http://real.mtak.hu/115011/>.

Riekki, Matti 2017. Etäopetusta vai epäopetusta? Fenomenografinen tutkimus pop- ja jazz-soitonopettajien kokemuksista videovälitteisestä etäopetuksesta. Oulun Yliopisto. Kasvatustieteiden tiedekunta. Pro gradu -työ. Hakupäivä 11.1.2021. <http://jultika.oulu.fi/Record/nbnfioulu-201706022438>.

Satulehto, Merja 2021. Toimitusjohtaja. Tanssikeskus Citydance. Haastattelu 28.2.2021.

Sergejeff, Johanna 2020. Kun oppilaista tuli yhdessä yössä kouluakäymättömiä – etäopetusta erityistilanteissa. *E-Erika verkkolehti* 2 (1), 5–9. Hakupäivä 11.1.2021. <https://journals.helsinki.fi/e-erika/article/view/1338/1338>.

Suomen tanssioppilaitosten liitto 2020. (Etä) tanssiva toukokuu. Hakupäivä 6.1.2021. <https://stopp.fi/uutiset/etatanssiva-toukokuu/>.

Taiteen Perusopetusliitto 2019. Etäopetuksen järjestäminen. Hakupäivä 6.1.2021 <https://art-sedu.fi/oppilaitoksille/etaopetus/>.

Vehkalahti, Kimmo 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Helsinki: Finn Lectura.

Yuhui, You 2020. Online technologies in dance education (China and worldwide experience). Research in Dance Education. Hakupäivä 11.1.2021. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14647893.2020.1832979>.